

PROGRAMA DE ORIENTACIÓN

Curso 2023-24

(O Programa de actividades deste Departamento de Orientación foi elevado ao Equipo Directivo o día 18 de setembro de 2023)

1.- INTRODUCCIÓN.....	3
2.- MARCO LEGAL.....	3
3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO.....	3
4.- O DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN- PLANIFICACIÓN XERAL	4
4.1 Infraestrutura e dotación	4
4.2 Medidas organizativas.....	4
4.3 Compoñentes do Departamento de orientación	5
5.- AS COMPETENCIAS CLAVE DENDE A INTERVENCIÓN ORIENTADORA.....	6
6.- ESPAZOS DA INTERVENCIÓN ORIENTADORA.....	6
6.1- ASESORAMENTO E APOIO Ó PROCESO DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	6
6.2 - ASESORAMENTO E APOIO Á ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO DO PLAN DE ACCIÓN TITORIAL	7
6.3 - ASESORAMENTO E APOIO Á ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO DO PLAN DE ORIENTACIÓN ACADÉMICA E PROFESIONAL	7
7.- DESCRICIÓN DAS ACCIÓNS PRIORITARIAS.....	7
7.1- Obxectivos xerais.....	8
7.2- Obxectivos específicos por ámbitos	9
8.- EIXOS DO PROGRAMA DE ACTIVIDADES.....	11
8.1 Atención á diversidade	11
8.2 Acción titorial.....	14
PREVISIÓN DAS LIÑAS DE INTERVENCIÓN.....	19
8.3 A orientación vocacional e profesional.....	24
9.- INTERVENCIÓN E COORDINACIÓN COS CENTROS DA ZONA	28
10.-METODOLOXÍA PARA O PROGRAMA DE ORIENTACIÓN.....	28
10.1.-TÉCNICAS DE TRABALLO PARA A INTERVENCIÓN ORIENTADORA.....	29
11.- TEMPORALIZACIÓN.....	29
12.- RECURSOS PARA O PROGRAMA DE ORIENTACIÓN	30
13.- AVALIACIÓN DO PROGRAMA DE ORIENTACIÓN.....	30
13.1 PROCEDEMENTO DA AVALIACIÓN.....	31
13.2 TÉCNICAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	32
13.3 QUE SE AVALIARÁ - CRITERIOS DA AVALIACIÓN	32
14.- MEMORIA FIN DE CURSO DO DEPARTAMENTO	32
15- PROPOSTAS DE MELLORA.....	33
16 ANEXO	34
16.1 PROGRAMA DE ACTUACIÓN ANUAL DAS PROFESIONAIS DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA.....	34
17.- FIRMA DOS COMPOÑENTES DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN.....	46

1.- INTRODUCCIÓN.

Como en cursos anteriores, dende este Departamento seguimos coa filosofía de que Orientación é algo inherente á propia educación e que trata de contribuír á formación e asesoramento de toda a Comunidade Educativa. A Orientación e a acción titorial convértense nun dos factores determinantes, entre outros, de calidade e mellora do ensino.

Concebimos a Orientación como un "proceso de asesoramento e axuda continua e sistemática" que comeza coa escolarización do alumnado e remata ao termino do ensino non universitario.

Entendemos que o marco de intervención non se limitará a un único modelo, debéndose adaptar ás necesidades que vaian xurdindo na acción orientadora e aos destinatarios: alumnado, profesorado e resto da Comunidade Educativa. Óptase de maneira xeral por un modelo de programas, que permita dar resposta aos principios de prevención, proacción, intervención social e desenvolvemento.

A Orientación educativa e profesional desenvolverase nos tres niveis nos que se estrutura a organización escolar. Quedando da seguinte maneira:

- ✓ Na aula, a través da acción titorial.
- ✓ No Centro, a través do Departamento de Orientación .
- ✓ A través dos Equipos de Orientación Específicos.

2.- MARCO LEGAL

A elaboración do Plan de Actividades do Departamento de Orientación axústase ás disposicións legais vixentes do Sistema Educativo.

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

O IES MGB de A Estrada é un centro público dependente da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Está ubicado na Rúa da Cultura s/n na poboación de A Estrada, cun nivel sociocultural medio. Na actualidade o centro ten unha alta demanda na matricula polo que a ratio da maioría das aulas está no límite .

A maior parte do alumnado reside na vila, contando cun achegamento fácil e rápido ás ofertas culturais, deportivas ou de ocio; non tendo problemas de socialización nin doutro aspecto.

Practicamente a totalidade do alumnado expresase en castelán na súa comunicación oral.

A existencia de alumnos/as inmigrantes é interesante e ten unha certa tendencia á alza.

En canto o persoal docente o centro conta con 43 PROFESORES/AS EN TOTAL; 2 mestras especialistas en Pedagoxía Terapéutica (unha delas compartida cos outros dous Centros de Secundaria) e un profesor de Relixión Evanxélica.

O horario do Centro é dende 08:45 a 14:25 polas mañás e de 16:30 ata 18:10 os

martes pola tarde.

Existe servizo de transporte para o alumnado da ESO sendo utilizado pola maioría.
Neste curso o Centro conta coa seguinte oferta educativa:

- 1º de ESO: 3 grupos
- 2º de ESO: 2 grupos
- 3º de ESO: 2 grupos e un grupo de PDC
- 4º de ESO: 2 grupos
- 1º de Bacharelato: 3 grupos
- 2º de Bacharelato: 3 grupos

4.- O DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN- PLANIFICACIÓN XERAL

4.1 Infraestrutura e dotación

O Departamento de Orientación está ubicado nun despacho situado nunha zona de paso, fronte á Dirección e á Xefatura de Estudos.

Dispoñemos de aulas destinadas á atención do alumnado con dificultades de aprendizaxe e / ou necesidades educativas especiais (PT).

No que se refire ao material, cóntase cun fondo bibliográfico e técnico variado e a disposición da Comunidade Educativa e en constante renovación (dentro das posibilidades económicas coas que se conta).

4.2 Medidas organizativas

Para poder coordinar e levar a cabo o plan de orientación, na planificación xeral do centro contémplanse as seguintes medidas organizativas:

- O Plan de Acción Titorial debe desenvolverse desde un marco aberto e flexible, xa que os obxectivos do mesmo poden ser traballados a través de actividades distintas en función das necesidades específicas de cada titor/a e do seu estilo pedagóxico e das características particulares de cada grupo.
- A partir das liñas de actuación xerais concretadas no PAT os titores implementarán as actividades más apropiadas baixo a coordinación do Xefe de Estudos e contando coas propostas que achegue o Departamento de Orientación nas reunións que se manteñan a este efecto.
- Están establecidas no horario, reunións presenciais de coordinación cos niveis da ESO cada quince días . A través destas reunións os titores co Departamento de Orientación e a Xefatura de Estudos, articularán os recursos persoais e materiais e proporcionarase o asesoramento e apoio necesario para que sexa posible o desenvolvemento das fucións titoriais dunha forma coordinada.

Este traballo de coordinación vai máis aló das propostas para levar a cabo na hora específica que teñen os alumnos/as para a tutoría, e encamíñase a atopar leitos que incidan dunha forma favorable no proceso de aprendizaxe, na convivencia no instituto, no clima do propio grupo, na participación do alumnado na dinámica escolar e no seu futuro académico e profesional.

A coordinación entre os implicados neste plan é esencial para garantir que teña éxito e acadar os obxectivos que se formulan no mesmo. Así a acción titorial vertebrarase a través de:

A comezo do curso, levaranse a cabo unha serie de actividades, tales como:

- Nomeamento dos tutores/as.
- Reunións de coordinación entre os tutores/as e a xefa do departamento de orientación, presidida polo xefe de estudos, co fin de presentar o plan de acción titorial onde se establecerán as prioridades e responsabilidades a desenvolver en cada curso.
- Organización do horario de dedicación á tutoría na ESO.
- Reunión coas familias de cada grupo de alumnos/as a principio a principio do curso. A información sobre a organización, funcionamento do centro, horarios, materias, procedementos e criterios de avaliación, promoción ao seguinte curso, titulación, medidas de atención á diversidade e todos aqueles aspectos que consideremos relevantes no proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado; será dada a coñecer por medio da páxina web do Instituto, por comunicados persoais, reunións, , por correos electrónicos, chamadas telefónicas, vía telemática,...
- Durante as primeiras semanas, e nas horas de tutoría o Departamento de orientación deseñou dinámicas para levar a cabo sesións de tutoría traballando a acollida, as emocións; tomando o pulso do “estado emocional” do alumnado e abrindo camiño á dinamización do “Plan de apoio emocional”.
- Levarase a cabo a avaliación inicial do alumnado a principios de curso (días 2, 3, 4 e 5 de outubro).

Ao longo do curso

- Desenvolvemento das actividades do PAT co alumnado, familias e profesorado (incluído o plan de apoio e benestar emocional).
- Reunións de coordinación entre os tutores/as e o xefa do departamento de orientación, presidida polo xefe de estudos, co fin de implementar o plan de acción titorial e onde se establecerán as prioridades e responsabilidades a desenvolver en cada curso. Así como o coñecemento das necesidades educativas que poden xurdir no grupo de alumnos/as ao longo do curso.
- Para unha coordinación o Departamento de orientación combinará diferentes medios de comunicación e coordinación, tales como reunións establecidas (telemáticas ou presenciais), entrega de material (virtual e presencialmente), asesoramento en momentos puntuais, ...
- Reunións do xefe de estudos e a xefa do departamento de orientación, para coordinar a acción titorial e orientadora.

Ao rematar o curso

- Avaliación da función titorial desenvolta ao longo do curso e propostas de mellora.

Toda estrutura organizativa e de intervención terá un carácter adaptativo, podendo adecuarse a diferentes escenarios que poidan darse .

4.3 Compoñentes do Departamento de orientación

O Departamento está composto por:

- Dona Pilar Méijome Blanco: Funcionaria do corpo de PES na especialidade de Psicoloxía e Pedagoxía. Exerce a función de xefa de departamento.
- Dona Regina Puente Fernández: Funcionaria do corpo de PES. Exerce a función de titora de ámbito científico.
- Dona María Luisa Baamonde Paz Funcionaria do corpo de Mestres, profesora especialidade de Pedagoxía Terapéutica.
- Dona Anxos Cabada Rodríguez Funcionaria do corpo de Mestres, profesora

- especialidade de Pedagoxía Terapéutica.
- Dona Olga brea González Funcionaria do corpo de PES. Exerce a función de titora de ámbito lingüístico.

5.- AS COMPETENCIAS CLAVE DENDE A INTERVENCIÓN ORIENTADORA

Partindo da concepción das competencias clave, estas son traballadas na nosa programación da seguinte maneira:

1. Competencia en comunicación lingüística: utilización da linguaxe nos diferentes contextos e situacións, como instrumento de comunicación oral, escrita, de aprendizaxe e de socialización. Na nosa programación trabállase entre outras formas, mediante o reforzo da PT, mediante a expresión de pensamentos, sentimentos e opinións, mediante a procura de información e as lecturas do mundo educativo e laboral, etc.
2. Competencia plurilingüe: manexando diversas linguas correcta e eficientemente para a aprendizaxe e a comunicación de maneira respectuosas e creando “Comunidade”.
3. Competencia matemática e en ciencia e tecnoloxía: habilidade para utilizar números, operacións básicas, símbolos e formas de expresión e razonamento matemático, métodos científicos e destrezas tecnolóxicas. Na nosa programación trabállase mediante o reforzo da PT, cálculo dos resultados de test, calculo da súa nota media, estatísticas do mundo laboral e educativo, reflexión sobre a mellora do medio natural, calidade de vida, saúde ...
4. Competencia dixital: habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información e transformala en coñecemento. Utilización das tecnoloxías para a aprendizaxe e a comunicación. Na nosa programación trabállase mediante procura de información do sistema educativo e laboral, posta en marcha de programas informáticos...
5. Competencia persoal, social e de aprender a aprender: habilidade para iniciar a aprendizaxe e ser capaz de continuar de maneira autónoma, utilización de diferentes enfoques metodolóxicos. Na nosa programación trabállase mediante as estratexias de aprendizaxe...
6. Competencia cidadá: estas competencias permiten vivir en sociedade e exercer a cidadanía democrática. Na nosa programación trabállase na acción titorial mediante actividades como a convivencia, mediación, habilidades sociais, interculturalidade, valores, igualdade...
7. Competencia emprendedora: habilidades para propoñerse obxectivos, planificar e xestionar co fin de conseguir o previsto. Na nosa programación trabállase mediante a toma de decisión, o establecemento do proxecto persoal...
8. Conciencia e expresións culturais: habilidade para expresarse mediante códigos artísticos. Na nosa programación trabállase mediante técnicas de expresión e dramatización, dinámicas de grupo...

6. - ESPAZOS DA INTERVENCIÓN ORIENTADORA

A actuación do departamento de orientación desenvolverase en torno a tres eixos, que están estreitamente interrelacionados:

6.1- ASESORAMENTO E APOIO Ó PROCESO DE ENSINANZA E APRENDIZAXE, tanto no relativo ás medidas educativas preventivas e ordinarias, como extraordinarias.

A organización da intervención e atención á diversidade realizarase fundamentalmente a través de reunións dos equipos docentes de grupo. Nestas reunións propoñeranse as medidas educativas ordinarias e extraordinarias que poida necesitar o alumnado. Tanto o tipo de medidas educativas como a forma de colaboración das profesoras de PT serán modificadas en función dos cambios que se vaian producindo e das necesidades que poidan xurdir.

6.2 - ASESORAMENTO E APOIO Á ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO DO PLAN DE ACCIÓN TITORIAL, a fin de favorecer o seguimento do proceso de ensinanza e aprendizaxe de cada alumno/a e do grupo, e a súa inclusión e participación na dinámica do centro.

Os plans de acción titorial están deseñados segundo as instrucións marcadas pola Administración, as directrices da Comisión de Coordinación Pedagóxica, as necesidades recollidas na memoria do curso anterior e incluso propostas que os tutores e titoras fan ao DO, tendo como referencia os seguintes criterios:

- Que se adapten ás características e necesidades do alumnado e do centro.
- Que sexan flexibles e abertos a tódalas posibles modificacións que a práctica e circunstancias aconsellen; pero que, ó mesmo tempo, teñan un grao de estabilidade suficiente para a súa continuidade.

Utilízase, como canle principal para o deseño e desenvolvemento dos mentados plans, a estructura das titorías, porque a función titorial ten un recoñecemento legal e unha consolidación no funcionamento do centro. A través dos tutores e titoras é máis doado chegar ao resto do profesorado, alumnado e familias.

6.3 - ASESORAMENTO E APOIO Á ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO DO PLAN DE ORIENTACIÓN ACADÉMICA E PROFESIONAL do alumnado, para axudarlle nos procesos de toma de decisións.

Toda a intervención referente a orientación Vocacional seguirá as instrucións e directrices dadas pola CCP e as propostas de mellora do curso anterior.

Seguiranse criterios preferentes como:

- Dinámicas e actividades que favorezan o tránsito do alumnado ás distintas etapas educativas.
- Actividades que melloren a incorporación dos distintos currículos, elección de materias, itinerarios,...
- Asesoramento a toda a Comunidade Educativa sobre aspectos e posibilidades académicas e/ou ofertas educativas.
- Promoción da realización de actividades de orientación nas que participen profesionais que aporten visións externas e mais abertas sobre a orientación académica e vocacional.
- Desenvolvemento de distintos programas externos. P.e: "Proxecto Senda"

7.- DESCRICIÓN DAS ACCIÓNS PRIORITARIAS

A avaliación de necesidades e avaliación inicial constituirá o punto de partida de toda a intervención orientadora; celebrada os días 2, 3, 4 e 5 de outubro. Partirase dunha **análise das necesidades educativas** no centro, tendo en conta tamén, a

valoración final do traballo do curso pasado e as directrices da Comisión de Coordinación Pedagólica. Baseándonos nesta análise e respectando as novedades lexislativas establecemos as intervencións prioritarias do departamento para este curso.

Como se apunta anteriormente, propoñemos as seguintes accións prioritarias :

- A resposta á diversidade do alumnado a través de asesoramento ao profesorado, a revisión e modificación das medidas de reforzo e apoio implementadas no Centro. (optatividade, Exención da segunda lingua estranxeira, ACs, Protocolos, ...) e /ou doutras iniciativas que supoñan a optimización dos recursos do centro. P.e: "Programa de apoio emocional" dentro do desenvolvemento do plano de acción titorial.
- Apoyo e impulso do PAT como instrumento de desenvolvemento integral do alumnado.
- A promoción da convivencia e a resolución pacífica de conflitos, a través da colaboración na diagnose sobre o estado da convivencia e na proposta de medidas que redunden na mellora da mesma. P.e: "Programa contrato á convivencia."
- A participación activa e implicación das familias no proceso educativo do alumnado.
- A orientación académica e profesional do alumnado.

7.1- Obxectivos xerais.

Os obxectivos xerais que establecemos estruturaránse entorno aos catro sectores de traballo:

- Co Centro

- Asesorar tecnicamente en cuestións de medidas de atención á diversidade, Intervención Psicopedagógica, ...
- Contribuír á realización de estudos e análise sobre as necesidades do alumnado do Centro. P.e: Avaliación Inicial tanto académica como emocional do alumnado.
- Contribuír, en xeral, ós elementos globalizadores e personalizadores da Educación.
- Colaborar na organización e planificación de toda clase de actividades educativas que teñan en conta a diversidade.
- Promover a cooperación entre o Centro e as familias.
- Conseguir unha asunción da Orientación profesional e preparación para a vida activa dos alumnos.
- Aportar asesoramento psicopedagógico especializado á acción educativa do Centro.
- Elaboración do PAT e POAP.
- Elaborar un mapa de recursos de institucións e servizos sociais, culturais, de saúde, ..., con influencia na zona e establecer contactos profesionais, e cooperar con ditos servizos.

- Co alumnado

- Potenciar a orientación para todo o alumnado.
- Axudar alumnado nos momentos de maior dificultade: transición, ingreso, cambios de ciclo, elección de materias optativas, elección de materias vinculantes, ...
- Proporcionar unha orientación académica e profesional individualizada e

diversificada.

- Facilitar información sobre o mundo laboral e as saídas académicas e profesionais ás que se pode optar tralos estudios de Secundaria.
- Proporcionar asesoramento e apoio psicopedagóxico ao alumnado que o necesite.
- Contribuír á introdución de metodoloxías didácticas innovadoras.

- Co profesorado

- Coordinar o traballo das tutorías e asesorar os/as profesores/as no desempeño da función titorial.
- Asesorar en cuestións como a metodoloxía, organización e agrupamento do alumnado, prestando especial atención ó tratamiento flexible da diversidade de aptitudes, intereses e motivacións.
- Transmitirlle información pertinente, acerca da avaliación psicopedagólica dos/as alumnos/as e das características persoais dos mesmos.
- Facilitar a utilización na aula de técnicas específicas relativas a: xestión de emocións, madurez integral persoal, hábitos de traballo, técnicas de estudio, programas de enseñar a pensar ...
- Solicitar a súa colaboración nas actividades promovidas polo Departamento.
- Asesorar e/ou contribuír na posta en práctica de dinámicas de grupo diversas.
- Orientalos tecnicamente en relación con actividades e procesos de avaliação formativa e orientadora, reforzo e apoio pedagóxico, promoción de alumnos, ...
- Colaborar na detección de problemas educativos, de desenvolvemento e/ou de aprendizaxe que presente o alumnado e a unha rápida intervención para tratar de subsanalo.

- Coas familias.

- Contribuír a unha mellora da comunicación bidireccional (fluída e coherente).
- Cooperar na relación titores - familias para solucionar os problemas que afecten ós seus fillos.
- Orientar as familias para que asuman responsablemente a educación e orientación dos seus fillos.

7.2- Obxectivos específicos por ámbitos

Ámbito de apoio ó proceso de ensinanza-aprendizaxe

- Asesorar ó equipo directivo e ó profesorado sobre as medidas educativas ordinarias e extraordinarias de atención á diversidade .
- Colaborar cos equipos docentes na avaliação inicial do alumnado e no establecemento de medidas educativas adaptadas ás necesidades detectadas.
- Colaborar na análise dos expedientes e recollida de información sobre o alumnado, especialmente dos alumnos e alumnas que inicián este curso a etapa de educación secundaria obligatoria e que presentan necesidades educativas especiais.
- Asesorar e ofrecer recursos á comunidade educativa para que nos distintos documentos e actuacións se contemple a atención á diversidade e se favoreza o desenvolvemento de actitudes positivas.

- Participar no deseño, desenvolvemento e seguimento de medidas de carácter proactivo, preventivo e compensador das necesidades educativas específicas.
- Apoiar o desenvolvemento de medidas de atención á diversidade adaptadas ás necesidades e características do alumnado.
- Colaborar cos departamentos didácticos e cos equipos docentes para que se fomente a valoración do esforzo no traballo e se potencie o desenvolvemento de actividades que favorezan a aprendizaxe significativa.
- Asesorar e elaborar guías-orientativas para o desenvolvemento das sesións de avaliación, na procura de actuacións que permitan dar coherencia ás respostas educativas.
- Promover actividades que impliquen a cooperación entre o centro e as familias.
- Colaborar e coordinarse cos diferentes servizos e institucións que actúan no ámbito da orientación.

Ámbito do plan de acción titorial

- Asesorar ó equipo directivo na planificación do inicio de curso.
- Elaborar o plan de acción titorial segundo as instruccións e as directrices da Comisión de Coordinación Pedagólica e segundo as propostas de mellora do curso anterior.
- Contribuír ó desenvolvemento da acción titorial, ofertando asesoramento, materiais e propostas de actividades. P.e. Programa de apoio emocional.
- Impulsar o desenvolvemento de programas e accións que incidan na aprendizaxe de valores propios dunha sociedade participativa e democrática, favorecedores dun clima de convivencia e de respecto entre as persoas e as diferentes culturas.
- Asesorar no desenvolvemento de actuacións dirixidas á resolución de conflitos e a mellorar as relacións sociais e a convivencia nas aulas e no centro.
- Potenciar e coordinar a participación en programas destinados a prevención da violencia de xénero, de educación para a saúde, de educación afectivo-sexual,etc.
- Promover actividades que impliquen ás familias e á comunidade educativa.
- Asesorar nas reunións e relacións coas familias, para que participen activamente no proceso educativo dos seus fillos/as.
- Asesorar ao profesorado titor na cumplimentación da documentación académica do alumnado, en especial do que recibe medidas de atención á diversidade.
- Colaborar no desenvolvemento das actividades propostas pola Vicedirección do Centro, que estean relacionadas coas funcións de orientación e titoría.

Ámbito do plan de orientación académica e profesional

- Elaborar o plan de orientación académica e profesional segundo as directrices da Comisión de Coordinación Pedagólica e as propostas de mellora do curso anterior.
- Coordinar accións que favorezan o tránsito do alumnado entre etapas educativas, especialmente cando implique o cambio de centro educativo. P.e. Programa "Construíndome".
- Colaborar cos departamentos didácticos, equipos docentes e titores/as na incorporación ó currículo da orientación académica: elección de materias optativas, itinerarios educativos...
- Orientar e asesorar ao alumnado sobre as posibilidades académicas e laborais, así como sobre as ofertas educativas do seu contorno, no momento de finalización dunha

etapa educativa (ESO, FPB, Bacharelato); con especial atención ó alumnado con necesidades educativas especiais.

- Promover a realización de actividades de información e orientación.

8.- EIXOS DO PROGRAMA DE ACTIVIDADES

8.1 Atención á diversidade

Nun primeiro momento a optatividade pretende dar unha resposta inicial ás necesidades e intereses do alumnado e facilitar así unha educación plenamente inclusiva.

O Departamento de Orientación colaborará no axuste da axuda psicopedagóxica ás diferentes necesidades das/os alumnas/os, mediante unha intervención directa, ou ben facilitando recursos ou estratexias que incidan naqueles aspectos que manifestan a diversidade do alumnado e que están estreitamente relacionados co proceso de E-A, tales como a capacidade para aprender, os estilos de aprendizaxe, os intereses dos estudiantes, etc.

Como norma xeral, e segundo a lexislación vixente, dende o Departamento de Orientación crese firmemente que a mellor forma de intervir (cando sexa posible) é dende dentro do mesmo grupo - clase e polo profesor/a implicado/a. Só cando as estratexias anteriores se manifesten como insuficientes ou inviables, recorreráse a unha intervención máis específica e significativa. Para que isto suceda deben esgotarse antes as outras posibilidades.

Actuacións concretas

a) Medidas preventivas

Dentro destas pódense destacar:

- ✓ Recomendacións para a elección das optativas más axeitadas.
- ✓ Asesoramento nas directrices para o desenvolvemento e mellora persoal integral e dos procesos E-A: Técnicas de Traballo intelectual, Organización e planificación do estudio, aprendera aprender, ... dentro do PAT.
- ✓ Asesoramento ós departamentos didácticos sobre criterios e técnicas de avaliación, aspectos metodolóxicos, atención á diversidade ...
- ✓ Elaboración de programas / plans de intervención preventivos e de desenvolvemento.
- ✓ Colaboración na realización dunha avalación inicial do alumnado que inclúa aspectos psicopedagóxicos e persoais dos/as alumnos/as, e a valoración das súas capacidades e intereses; permitindo así, que permitan a detección de alumnos de risco.

Os pasos a seguir serán:

1.- Analizar a documentación presentada en relación cos alumnos/as para ver se nela consta algún tipo de referencia a programas de reforzo ou medidas de atención á diversidade. Se fora o caso, buscar toda a información que sobre eles puidese haber nos Centros de procedencia. Se neses centros houbera Departamento de Orientación a

relación sería más fácil e frutífera.

2.- Solicitar dos Centros dos que proceden os/as alumnos/as os Informes Individualizados de Avaliación, ou documentación pertinente, segundo o caso.

3.- Asistir a Avaliación Inicial en Outubro para, reunidos todos los profesores, contrastar toda a información que sobre o alumnado se poida ter:

- Informes de evaluación.
- Posibles informes de otros Departamentos de Orientación.
- Datos de las pruebas psicométricas aplicadas.
- Informes de los profesores de cada materia.
- Análisis de producciones.

4.- Establecer criterios e medidas de intervención.

b) Medidas ordinarias.

- ✓ Asesoramiento ao profesorado en aspectos propios da tutoría ou do ensino, proporcionándoles materiales e instrumentos.
- ✓ Propuesta de medidas educativas apropiadas para buscar o progreso de todo o alumnado no seu proceso de E - A dentro da aula ordinaria.
- ✓ Atención individualizada mediante reforzos, a los alumnos/as que lo requieran, para ayudarles a superar las dificultades que presenten.
- ✓ Reuniones con los tutores para asesorar en el trabajo de temas específicos, utilizando estrategias e instrumentos que se consideren más apropiados a cada caso.
- ✓ Participación en la evaluación e seguimiento del proceso E - A de los/as alumnos/as, con el fin de articular e adaptar las medidas necesarias.

c) Medidas extraordinarias.

Dun xeito xenérico deberase atender á atención á diversidade dentro do mesmo grupo con reforzo deseñado e levado adiante polo profesorado do grupo. Ás veces, e de maneira extraordinaria, será necesario dar apoyo, nos casos más extremos, realizando unha evaluación psicopedagógica previa e proporcionándoles a estos alumnos/as unha axuda específica.

Cando se vexa que o alumno/a é incapaz de seguir a marcha del grupo, a pesar del programa de reforzo, será preciso elaborar conjuntamente con/coas profesoras/as e Departamentos correspondientes unha respuesta educativa axeitada ás necesidades e posibilidades de los/as alumnos/as implicados/as. Nesa respuesta deberán indicar aquellos aspectos que se artellan e o sistema de atención que se propón para llevar adiante esa intervención. Todo este proceso deberá hacerse en contacto coa familia, que debe estar implicada e ver esta axuda como algo favorecedor para o seu fillo/a.

Os distintos tipos de apoyo serán:

-Apoyo dentro da aula ordinaria: a profesora de apoyo o profesor/a con horario de reforzo podrá entrar na aula ordinaria para realizar actividades específicas que favorezcan tanto a integración del alumnado con necesidades educativas en las actividades de aula como en el acceso al currículum. Esta forma de apoyo deberá ser consensuada.

-Apoyo fuera de la aula ordinaria: el alumno sale de la aula ordinaria para implementar una ayuda individualizada y especializada.

Atención aos alumnos/as con necesidades educativas.

A profesora de PT forma parte do Departamento e a planificación da súa actividade farase conjuntamente despois de analizar a información da Avaliación Inicial, e a que nos dan os tutores/as, profesores/as e pais.

A partir dessa información analizaranse cal pode ser a mellor forma de traballar cos/as alumnos/as con dificultades de aprendizaxe.

A filosofía sobre o apoio e a compensatoria é a que segue: só sairá da clase aquel alumno/a que necesite un apoio moi específico nalgún aspecto concreto, ou aquel que non sexa capaz de adaptarse minimamente o desenvolvemento e ritmo xeral do grupo.

Procedemento a seguir para a valoración das aprendizaxes deste alumnado

O primeiro en decatarse de que un alumno/a presenta dificultades na súa aprendizaxe é o profesorado na súa actividade na aula. De xeito ordinario, o profesor intentará facer unha delimitación do problema, tendo en conta circunstancias relativas tanto a aprendizaxe por parte do alumno/a como relativas o propio proceso de ensinanza. Neste punto o profesorado pode recorrer ao Departamento de Orientación, que prestará a súa colaboración tanto na detección do problema como na súa delimitación.

Unha vez feita a anterior análise, o profesorado, tendo en conta as orientacións do Departamento de Orientación, poderá modificar algúns aspectos do proceso E - A (metodoloxía, propostas de actividades, ordenación espacial do alumnado no grupo, ...) co fin de adecualo ás necesidades detectadas. Trátase de establecer as medidas de reforzo educativo que sexan necesarias

Se as medidas adoptadas resultan satisfactorias, o proceso considérase rematado. No caso de que o problema persista procederemos a revisar tanto a definición do "mesmo" como as medidas a adoptar, repetindo o proceso de forma cíclica.

Cando as medidas de reforzo educativo non sexan suficientes para satisfacer as necesidades dun alumno/a concreto/a, e para que este alumnado poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas e significativas que aseguren o seu adecuado progreso.

Estas adaptacións curriculares, que estarán precedidas en todo caso dunha avaliación das necesidades educativas especiais do alumnado e a conseguinte proposta curricular específica, realizaranse buscando o máximo desenvolvemento das competencias básicas de acordo coas posibilidades da alumna ou alumno.

Revisión da ACS: A efectividade da ACS deberá considerarse mínimo, en cada avaliación por parte de todo profesorado implicado no seu desenvolvemento.

Así mesmo, o Documento Individual de Adaptación Curricular (DIAC) deberá revisarse ao final de cada curso.

A escolarización deste alumnado na educación secundaria obligatoria poderase prolongar un ano máis, sempre que iso favoreza a obtención do título de graduado. As responsabilidades na elaboración e desenvolvemento da ACS son as seguintes:

- Profesor/a de área: É o responsable do deseño e desenvolvemento da materia adaptada. Deberá participar nunha reunión coordinada polo xefe/a de estudios na que se decidirán as medidas que se van adoptar polos diferentes profesionais implicados na ACS.

- Departamento didáctico: Colaborar co profesorado de materia no deseño e desenvolvemento da ACS (materiais, metodoloxías, organizacións...)
- A orientadora: Asesorar ao profesorado de materia no deseño e desenvolvemento das ACS, así como facer unha avaliación diagnóstica do/a alumno/a. Estará presente en todas as reunións coordinadas pola xefa de estudos que se requirán para a elaboración ou revisión da ACS.
- Profesora de apoio: poderá colaborar na avaliación diagnóstica do alumnado en canto a determinar o nivel de competencia curricular nas materias que teñen carácter instrumental, implementar o programa de apoio e participar en todas as reunións coordinadas polo xefe de estudos ás que sexa convocada.
- Titor/a: Participación nunha reunión coordinada pola xefa de estudos para a elaboración e revisión da ACS.
- Xefa de estudos: Coordinar unha reunión á que asistirán o/a titor/a, os profesores que imparten as materias que se consideren obxecto de ACS .
- Directora: Enviar a proposta de ACS ao correspondente servicio provincial de inspección.
- Pais/nais ou responsables legais: Terán que ser oídos.

Temporalización

Durante o primeiro trimestre levaranse a cabo principalmente actividades de carácter preventivo, e ademais, poranxe en marcha o proceso de avaliación de necesidades así como de elaboración de MADs para os/as alumnos/as que xa o precisen.

As medidas ordinarias desenvolveranse ao longo de todo o curso, mentres que as extraordinarias ubicaranse fundamentalmente en momentos puntuais nos que se detecten e rexistren.

8.2 Acción titorial.

Acción titorial na ESO

A acción titorial da mesma maneira que a Orientación, formarán parte, en todo momento, da función docente. A titoría será pois, un recurso interno e propio do Centro sen descartar a posibilidade de ampliarse cara un apoio máis especializado ou puntual.

Dende esta perspectiva, a titoría debe de incorporar elementos que exceden o puramente académico e que poden contribuír ó desenvolvemento de proxectos de vida máis autónomos e responsables.

Así, cando os/as alumnos/as chegan ao Centro é necesario facerlle saber nas denominadas "xornadas de acollida", onde son os titores os que se encargan dese traballo organizado. ("PROGRAMA DE ACOLLIDA E TRANSICIÓN"). Este curso tal dinamización veuse alterada pola situación COVID-19, pero aínda así, se fixeron dinámicas e actividades de titoría para minimizar o impacto e/ou situacións complicadas así como favorecer a acollida e o benestar emocional do alumnado.

Tamén resulta necesario ter reunións cos pais/nais/titores legais, para informalos do funcionamento do Centro e das liñas mestras polas que este se rexe. Tales reunións serán prioritariamente de carácter telefónico ou telemático.

Dende o Departamento colaborarase con toda esta actividade de acollida e

información a alumnos/as e a pais / nais / titores legais. Así mesmo, procurarase en todo momento impulsar a titoría, sobre todo, no referido ao desenvolvemento psicosocial e integral do alumnado, así como a optimización do proceso de ensino - aprendizaxe e benestar emocional.

Nos dous primeiros anos (1º e 2º da ESO) os alumnos/as centraranse no seu desenvolvemento psicosocial e no camiño a escoller , o cal estará en función tanto dos intereses e/ou diversidade como da súa marcha académica anterior. En 3º da ESO tamén se lles informa ós/ás alumnos/as das optativas que ofrece o Centro. Neste curso hai outras Optativas que ademais xa están vinculadas aos cursos superiores que cada quien pense seguir (no caso de querer seguilo) ou cos Ciclos Formativos que cada un pense cursar. Por iso no segundo trimestre adicaranse sesións da titoría para tratar este tema xunto cos titores. P.e: "Proxecto SENDA"

En 4º da ESO a xefa do DO implementará o Programa " Construíndome". Ademais contarase en todo momento co programa Orienta instalado nos ordenadores do Centro para que os titorandos/as poidan fazer uso del, cando o consideren necesario.

Así mesmo daráselles información e materiais sobre as distintas posibilidades que se lles presentan na nova Formación Profesional: Ciclos, horas lectivas de cada un, saídas profesionais vinculadas con eles, Centros nos que se imparten, etc.

Finalmente, considerase fundamental darles tamén unha mínima preparación para a "busca de emprego". Haberá algúns alumnos/as que ao remate da ESO (co título de Graduado en Secundaria ou non) que queiran buscar traballo. Para eles é necesario coñecer unhas mínimas normas sobre cómo presentarse a unha entrevista, cómo facer un pequeno currículo, etc.

Recursos

- 1) Humanos: Titores, departamento de orientación e xefatura de estudos...
- 2) Materiais: Aula do grupo, material de reprografía e materiais do departamento de orientación...
- 3) Espaciais e temporais.
- 4)

Temporalización

ESQUEMA DE ACTIVIDADES TITORIAIS

PRIMEIRO TRIMESTRE

OBXECTIVOS	ACTIVIDADES	MATERIALES
<ul style="list-style-type: none"> ② Recibir e acoller aos alumnos/as sobre todo, aos novos doutro Centro, facilitando a aceptación entre eles. ② Facilitar a transición, sobre todo, do alumnado procedente de EP. ② Explicar ao alumnado todo o referente á vida e funcionamento do Centro. ② Informar ao alumnado sobre as NOF. ② Obter maior información sobre os alumnos/as do grupo. ② Coñecer a estrutura e dinámica do grupo e intervir si fose necesario ② Facilitala socialización e cohesión de grupo. ② Cumprimentalas fichas de seguimento ② Realizala Avaliación Inicial ② Recadar información sobre, estados emocionais, Hábitos e Técnicas de estudo,... ② Organización dunha axenda escolar ② Instruir en técnicas de HHSS, planificación e organización do traballo,... ② Ensinar a resolver situacóns de conflito ② Diario da conduta ② Xerar relacóns interpersoais satisfactorias e sentido de responsabilidade ② Traballar a assertividade ② Informar e obter información dos pais ② Participar nas sesións de avaliação dos alumnos do grupo ② Coñecer o nivel de integración <p>Avaliación</p>	<ul style="list-style-type: none"> ② Actividades de "Acollida" e "Apoio emocional" ② Dinámica de grupos ② Traballo cooperativo ② T. de HHSS ② T. De comportamento assertivo ② Debates ② Mesas redondas ② Técnicas Psicolóxicas ② Cumprimentación persoais ② T. de observación ② Entrevistas ② Reunións ② T. de dinámica familiar ② T. de modificación de Conduta ② Entrevistas, encontros, convocatorias ② Sesións de avaliação ② Observación por parte do tutor/a ② Contrastala información obtida nas probas coa observación do tutor e os demais profesores ② Organizar grupos de actividades tratando de integrar a tódolos alumnos ② Sesión de avaliação <p>... ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> ② Diármicas ② Inventarios ② Programas específicos ② Listas de alumnos ② Sociogramas ② Cuestionarios ② Fichas de autoreflexión ② Test ② Plantillas ② Fichas técnicas ② Fichas acumulativas ② Informes personalizados ② Escalas de observación ② Programas de instrucción (Comentario de texto, traballo de subraido / síntese / ampliación/...). ② Dossier informático. ② Test sociométrico. ② Escala de integración social ② Programa de traballo de resolución de conflitos. ② Ficha Psicopedagógica ② Guión da sesión de avaliação ...

SEGUNDO TRIMESTRE		
OBXECTIVOS	ACTIVIDADES	MATERIALES
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Informar sobre os resultados da avaliación e analizalos ☒ Promover a reflexión parte dos/as alumnos/as ☒ Coñecer o rendemento de cada alumno/a ☒ Detectar e diagnosticar DAs ☒ Programar e reorientala recuperación dos alumnos coma unha acción integrada nas actividades escolares. ☒ Facilitar información aos alumnos/as sobre si mesmos ☒ Propoñer e profundizar nas TTIs ☒ Organización dunha axenda escolar ☒ Atender á diversidade de intereses, motivacións e preferencias,... ☒ Informar ao alumnado sobre a súa capacidade, intereses, preferencias,... ☒ Traballar os procesos de toma de decisións ☒ Explorar e intervir nos casos de alumnos/as con dificultades ☒ Mellorar a convivencia ☒ Diario da conduta ☒ Coordinar a OV e OP ☒ Reflexionar sobre os procesos de Aprendizaxe ☒ Preavaliación ☒ Avaliación dos procesos e resultados instrucionais 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Sesión post-avaliativa para un enxuciamento dos resultados ☒ Cumprimentación de inventarios sobre Hábitos de Estudo ☒ Observación sistemática dos alumnos a través de Escalas de Estimación ☒ Observación sistemática ☒ Análise dos datos obtidos ☒ Aplicación de "Test" ☒ Diagnóstico e Ditame de Escolarización ☒ Sesións de autoreflexión ☒ Programas de HHSS e de Comportamento Asertivo ☒ Programas de habilidade cognitiva ☒ T. De Lectura ☒ T. De Estudio ☒ T. De Planificación do Traballo. ☒ Reunións de Coordinación Orientadora ☒ Entrevistas ☒ Sesións informativas ☒ Aplicación de probas de distinta natureza ☒ Reflexións sobre a relación aptitudes-rendemento ☒ Iniciación e seguimento de casos puntuais ☒ Avaliación ☒ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Fichas informativas para o alumnado ☒ Escalas de observación (intelixencia xeral, aptitudes verbais , aptitudes numéricas, memoria, atención, personalidade,...). ☒ Curvas de Rendementos, de Capacidades,... ☒ Fichas Psicopedagóxicas ☒ Probas Pedagóxicas e diagnósticas ☒ Materiais de reeducación /reforzo / recuperación,... ☒ Materiais audiovisuais ☒ Materiais de Titorías ☒ Plan de OV e OP ☒ Diagramas decisionais ☒ Dossier informativo ☒ Documentos teórico/prácticos de traballo ☒ Probas Psicopedagóxicas de distinta natureza ☒ Documentos aptitudinais ☒ Materiais Psicopedagóxicos ☒ Guións pertinentes a cada caso ...

TERCEIRO TRIMESTRE		
OBXECTIVOS	ACTIVIDADES	MATERIALES
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Informar sobre os resultados da Avaliación e analizalos. ☒ Informar sobre as distintas posibilidades de optionalidade que oferta o Centro ☒ Coñecer os intereses, aptitudes,... dos/as alumnos/as ☒ Valorar as posibles discrepancias entre os intereses e aptitudes dos/as alumnos/as ☒ Diario da conduta ☒ Implementar traballos de forma más intensiva sobre TTI ☒ Organización dunha axenda escolar ☒ Iniciar o proceso de cristalización de preferencias, motivacións e intereses ☒ Facilitar e instruir no proceso de toma de decisións ☒ Atender á diversidade do alumnado ☒ Informar dos resultados académicos ós pais ☒ Valorar o traballo de maneira sumativa e final ☒ Elaborar o Consello orientador ☒ Elaborar a Memoria de actividades orientadoras e titoriais 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Sesión de post-avaliación ☒ Revisión de acordos ☒ Comentario das optativas que se ofrecen ☒ Sesións de observación ☒ Cuestionarios de intereses, actitudes ☒ Sesións informativas entrevistas, discusións,... ☒ Sesións de titoría ☒ Programas de asesoramento sobre TTI ☒ Sesións de traballo en HHSS ☒ Dramatizacións ☒ Sesións informativas ☒ Sesións de valoración ☒ Procesos de toma de compromisos persoais ☒ Exercicios de simulación sobre Toma de Decisións ☒ Sesións de instrución no proceso de Toma de Decisións ☒ Actividades informativas ☒ Sesións de tratamiento de necesidades e temas de interese dos alumnos/as. ☒ Entrevistas/Reunións/Encontros ☒ Analizar cos alumnos, pais e titores, tódolos datos de que se dispón ☒ Valoración do programa ☒ Reunións 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Guión da sesión ☒ Escalas ☒ Cuestionarios ☒ Rexistros ☒ Material de PAT ☒ Guións base das actuacións ☒ Documentos teóricos de Condutas Asertivas ☒ Cadernos de Acción Titorial do alumnado ☒ Deseños sobre procesos ☒ Información do/a alumno/a ☒ Expediente do/a alumno/a ☒ Informe Psicopedagógico ☒ Modelo de "Consello Orientador" ☒ Programación de a ☒ Memoria ☒ ...

PREVISIÓN DAS LIÑAS DE INTERVENCIÓN

1º ESO:

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO• COÑECIMENTO FÍSICO DO CENTRO• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO COMO GRUPO.• APOIO EMOCIONAL• FUNCIONAMENTO DO CENTRO. REGULAMENTO. DEREITOS E DEBERES• PARTICIPACIÓN NO GOVERNO DO CENTRO. ELECCIÓN DE DELEGADOS.• REUNIÓN COAS FAMILIAS• ACTIVIDADES DE COÑECIMENTO DO ALUMNADO.• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO INDIVIDUALMENTE.• AVALIACIÓN INICIAL• ACTIVIDADES REFERIDAS ÁS FAMILIAS• TALLERES EXTERNOS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE HABILIDADES SOCIAIS• ACTIVIDADES AUTOESTIMA• ADQUISICIÓN DE TÉCNICAS DE TRABALLO INTELECTUAL. HÁBITOS BÁSICOS.• DESTREZA INSTRUMENTAIS. HABILIDADES LECTOESCRITORA. COMPRENSIÓN E EXPRESIÓN VERBAL• RAZOAMENTO LÓXICO E NUMÉRICO• DESENVOLVEMENTO PERSOAL E ADAPTACIÓN ESCOLAR. CAPACIDADES SOCIAIS, CONVIVENCIA,...• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• HABILIDADE LECTOESCRITORA. COMPRENSIÓN E EXPRESIÓN VERBAL• TÉCNICAS DE RECOLLIDA DE INFORMACIÓN• RAZOAMENTO LÓXICO E NUMÉRICO• MÉTODOS DE ESTUDO• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL. OFERTA EDUCATIVA.• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN

2º ESO

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO• ACTIVIDADES DE HABILIDADES SOCIAIS• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO COMO GRUPO• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO INDIVIDUALMENTE• PARTICIPAMOS NO GOBERNO DOCENTRO.ELECCIÓN DE DELEGADOS• REUNIÓN COAS FAMILIAS• APOIO EMOCIONAL• ACTIVIDADES DE COÑECEMENTO DO ALUMNADO• ESTRATEGIAS DE APOIO PARA O ESTUDO• SEGUIMENTO DO CURSO ANTERIOR RETOMANDO DATOS DA AVALIACIÓN FINAL• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• TALLERES EXTERNOS• AS FERRAMENTAS DE TRABALLO:SUBLIÑADO E RESUMO• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• AUTOESTIMA E AUTOCONTROL.• A TOLERANCIA• ACTIVIDADES DE COMUNICACIÓN EFICAZ• AS FERRAMENTAS DE TRABALLO:NEMOTECNIAS• TALLERES EXTERNOS• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL• TALLERES EXTERNOS• AS FERRAMENTAS DE TRABALLO:RETENCIÓN E RECORDO• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN

3º ESO

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO• ACTIVIDADES DE COÑECIMENTO DO ALUMNADO• FUNCIONAMENTO DO CENTRO.REGULAMENTO.DEREITOS E DEBERES• PARTICIPAMOS NO GOBIERNO DO CENTRO.ELECCIÓN DE DELEGADOS• REUNIÓN COAS FAMILIAS• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO COMO GRUPO.• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO INDIVIDUALMENTE• ORGANIZACIÓN DO TRABALLO.• AUTOCONOCIMIENTO: LECTO-ESCRITURA, COMPRENSIÓN E EXPRESIÓN VERBAL, RAZOAMENTO LÓXICO E NUMÉRICO• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE HABILIDADES SOCIAIS• ACTIVIDADES AUTOESTIMA• ACTIVIDADES DE COMUNICACIÓN EFICAZ• ESTRATEGIAS DE APRENDIZAJE:HÁBITOS E DESTREZAS DE ESTUDIO• MELLORA DOS HÁBITOS DE TRABALLO• OBTENCIÓN DE ÉXITO NOS EXAMES• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL (COÑECIMENTO DE SÍ MESMO, COÑECIMENTO DAS OFERTAS, INFORMACIÓN DO MUNDO LABORAL, TOMA DE DECISIÓNS)• DESPOIS DE 3º DE ESO ¿QUE ESCOLLER?• PROXECTO “SENDA”• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN

4º ESO

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO.• ACTIVIDADES DE COÑECEMENTO DO ALUMNADO.• FUNCIONAMENTO DO CENTRO. REGULAMENTO. DEREITOS E DEBERES• PARTICIPAMOS NO GOBIERNO DO CENTRO. ELECCIÓN DE DELEGADOS• REUNIÓN COAS FAMILIAS• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO COMO GRUPO.• ACTIVIDADES REFERIDAS AO ALUMNADO INDIVIDUALMENTE• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL: COÑECIMENTO DE SÍ MESMO.• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• TÉCNICAS DE TRABALLO INTELECTUAL: MELLORA DAS REGRAS NEMOTÉCNICAS• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL: COÑEZO AS MIÑAS APTITUDES• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL: ANALIZO AS MIÑAS PREFERENCIAS VOCACIONAIS E INTERESES PROFESIONAIS• TALLERES EXTERNOS• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none">• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL: DESPOIS DE SECUNDARIA ¿QUE FACER?• ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL: O PRÓXIMO CURSO ¿QUE ESCOLLER?• PROXECTO "SENDA"• TÉCNICAS MOTIVACIONAIS• PREAVALIACIÓN• AVALIACIÓN

CADRO RESUMO DA PREVISIÓN DE ACTIVIDADES CON AXENTES E/OU INSTITUCIÓNS EXTERNAS

ACTIVIDADE	DATA	LUGAR	ALUMNADO
Programa Habilidades Sociais "Procurando saúde"	2º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	1º e 2º ESO
Taller "Saúde sexual" Cruz Bermella	1º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	2º e 3º ESO
Taller "Saúde mental e imaxe corporal"	1º Trimestres	Centro (aula ordinaria)	1º, 2º, 3º e 4º ESO
Taller "Bullying e prevención de violencia a traves das TICs"	1º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	3º ESO
Charla "Prevención de abuso sexual infantil en adolescentes" Xunta	2º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	4º ESO e 1º BACH
Programa "Prevención de consumo de cannabis e adicción ao xogo"	2º Trimestres	Centro (aula ordinaria)	4º ESO
Taller "Convivencia entre iguais"	1º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	1º e 2º ESO
Charla "Sexualidade na rede"	2º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	2º ESO
Programa "Prevención de consumo de alcohol e outras sustancias"	2º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	3º e 4º ESO
Proxecto "SENDA"	2º e 3º Trimestre	Centro (aula ordinaria)	3º e 4º ESO
Charla ABAU	3º Trimestre	Usos Múltiples do Centro	2º Bacharelato

cción titorial no bacharelato

En canto ao Bacharelato, non se contempla unha hora lectiva presencial co alumnado adicada á titoría, polo que a función titorial deberá canalizarse a través da acción educativa global.

A orientación educativa e profesional nestes estudos terá como obxectivo esencial apoiar ao alumnado no seu proceso educativo e facilitarlle a toma de decisións sobre as opcións académicas e profesionais más acordes coas súas capacidades, intereses e necesidades formativas.

Tamén prestará asesoramento individualizado ao alumnado que o solicite. Para isto concrétese un horario de atención ao alumnado que estará visíbel na porta do Departamento, así como todos os recreos cos que conta o alumnado.

1º BACHARELATO

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO • ACTIVIDADES DE COÑECIMENTO DO ALUMNADO • FUNCIONAMENTO DO CENTRO.REGULAMENTO.DEREITOS E DEBERES • PARTICIPAMOS NO GOBERNO DO CENTRO.ELECCIÓN DE DELEGADOS • ACTIVIDADES AUTOESTIMA • ACTIVIDADES DE HABILIADADES SOCIAIS • ACTIVIDADES DE COMUNICACIÓN EFICAZ • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • TALLER ASI • MELLORA DOS HÁBITOS DE TRABALLO • OBTENCIÓN DE ÉXITO NOS EXAMES • TÉCNICAS MOTIVACIONAIS • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL (COÑECIMENTO DE SÍ MESMO, COÑECIMENTO DAS OFERTAS, INFORMACIÓN DO MUNDO LABORAL, TOMA DE DECISIÓN) • TÉCNICAS MOTIVACIONAIS • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN

2º BACHARELATO

1º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • ACTIVIDADES DE ACOLLIDA E COMEZO DE CURSO • ACTIVIDADES DE COÑECIMENTO DO ALUMNADO • FUNCIONAMENTO DO CENTRO.REGULAMENTO.DEREITOS E DEBERES • PARTICIPAMOS NO GOBERNO DO CENTRO.ELECCIÓN DE DELEGADOS • ACTIVIDADES AUTOESTIMA • ACTIVIDADES DE HABILIADADES SOCIAIS • ACTIVIDADES DE COMUNICACIÓN EFICAZ • ORGANIZACIÓN DO TRABALLO. • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN
2º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • MELLORA DOS HÁBITOS DE TRABALLO • OBTENCIÓN DE ÉXITO NOS EXAMES • TÉCNICAS MOTIVACIONAIS • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN
3º TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • ORIENTACIÓN VOCACIONAL E PROFESIONAL (COÑECIMENTO DE SÍ MESMO, COÑECIMENTO DAS OFERTAS, INFORMACIÓN DO MUNDO LABORAL, TOMA DE DECISIÓN) • TÉCNICAS MOTIVACIONAIS • PREAVALIACIÓN • AVALIACIÓN

8.3 A orientación vocacional e profesional.

A configuración deste ámbito tamén deberá estar recoñecida, apoiada e respaldada polo Equipo Directivo, Departamento de Orientación, Orientadora e Claustro, existindo así implicación de toda a Comunidade Educativa.

Dito programa comprenderá tres fases fundamentais:

- 1) Fase de información-investigación, que perseguirá ampliar os coñecementos que o alumnado ten sobre sí mesmo, sobre o sistema educativo e o mundo socio-laboral, así como dotar ós alumnos con habilidades e estratexias persoais de búsquedas, selección e tratamiento da información.
- 2) Fase de reflexión- integración, onde se pretende evocar unha reflexión sobre o axuste que se dá entre a realidade persoal do alumnado e as opcións ou posibilidades que se lle presentan.
- 3) Fase de toma de decisións, onde o alumno debe optar por unha das alternativas que se lle ofrecen.

Obxectivo principal.

“Preparar progresivamente aos alumnos/as para que sexan capaces de elixir por si mesmos, ao finalizar os seus estudos, a profesión que responda mellor as súas posibilidades persoais, valores e expectativas ante a vida. A autoorientación”.

Obxectivos xerais.-

- Axudar ao alumnado a fixarse novas metas e obxectivos profesionais ou académicos en consonancia cos seus estudos.
- Facilitarlle o tránsito do mundo escolar á vida profesional ademais dunha boa integración persoal integral.
- Preparalos adecuadamente para o momento en que se plantexen obter o seu primeiro emprego ó tempo de encauzar os seus problemas e inquietudes académicas.
- Informar sobre Itinerarios de inserción laboral.

Principais liñas de intervención

- Dar a coñecer ao alumnado os obxectivos e funcións do servizo de Orientación na vida do Centro e en relación cos propios alumnos.
- Conseguir información acerca das súas aptitudes e características persoais, co fin de proporcionarles, cando se precise, unha axeitada e acertada orientación.
- Favorecer mediante técnicas individuais, que o/a alumno/a coñeza, e en calquera caso, acepte as súas auténticas capacidades e rasgos de personalidade más importantes, (desenvolvemento equilibrado e axeitado da súa persoa) e así mesmo, axudarlle a superalos problemas que se presenten (sexa da natureza que sexa), si se dera o caso (autocoñecemento).
- Proporcionar información ao alumnado sobre os distintos itinerarios académicos e sobre a situación académica actual e as novas tendencias do traballo.
- Avivar no/a alumno/a unha inquietude e interese polo mundo laboral o tempo que se estimula a reflexión sobre as distintas saídas ocupacionais e posibilidades profesionais ou académicas.
- Promover a cristalización de preferencias, motivacións e intereses do alumnado.
- Guiar vocacionalmente e proporcionar información a aqueles alumnos/as que decidan abandonar os seus estudos ou no seu caso finalizalos mesmos, e seguir un determinado itinerario educativo.
- Distender habilidades de búsquedas e tratamiento da información, e de conceptos sobre o mundo profesional e o rol do traballo na vida persoal.

- Beneficiar procesos de madurez vocacional dos/as alumnos/as.
- Desenvolver capacidades como: pensamento creativo, crítico e obxectivo.
- Informar ao alumnado sobre distintas posibilidades educativas, vocacionais e profesionais.
- Deseñar a Orientación académica e profesional de forma continua e progresiva, dando especial importancia ós “momentos críticos” e a cristalización vocacional.
- Desenvolver habilidades para formular o “Curriculum Vitae”, superalas distintas probas de selección profesional, dándolle a coñecer tamén os sistemas e técnicas que se soen empregar habitualmente no proceso de selección de candidatos para a obtención dun posto de traballo. (Habilidades para a búsqueda de emprego).
- Estimular as destrezas de resolución de problemas e de toma de decisiones dunha maneira reflexiva.
- Afrontar o Consello Orientador.
- Asesorar individualmente aos alumnos/as que o necesiten por indicación do titor ou a petición da familia.
- Informar ás familias e promover a súa participación.
- Avaliar as actividades realizadas durante o curso dentro do que é o Departamento de Orientación.

Temporalización

O Plan de Orientación Académico-Profesional iniciarsexa durante o primeiro trimestre analizando a propia realidade do alumnado.

Durante o 1º Trimestre as actividades centraranse no autocoñecemento, coñecemento dos compañeiros/as e recepción e búqueda de información académica, así como das diferentes opcións. A cronoloxía seguirá con contidos de identificación de alternativas, e preferencias. A conclusión do programa en si é a de chegar a un proceso de toma de decisiones coherente, realista e maduro, para así configurar unha correcta realización dun “Proxecto de vida”.

DESEÑO DO POAP

ACTIVIDADES EN GRUPO	ACTVS. INDIVID.	PROCEDEMENTOS	MATERIAIS
Sesións informativas, motivadoras e reflexivas		<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas de exposición - Sesións informativas - Entrega de documentos teórico-informativos - Envío de circulares de presentación. -... 	<ul style="list-style-type: none"> - Documentos informativos (concepto de Orientación, composición do Departamento, funcións, carta dos dereitos e deberes dos alumnos...) - Dípticos. - ...
<ul style="list-style-type: none"> - Aplicación de test e probas de distinta natureza - Técnicas de observación - Grupos de discusión - Dinámicas de grupo. -... 	<ul style="list-style-type: none"> - Entrevistas - Cuestionarios -... 	<ul style="list-style-type: none"> - Metodoloxía activa facendo partícipe ó propio alumno/a sobre o coñecemento da súa propia persoa - Predominio da autoreflexión -Asignación de funcións e responsabilidades -Distribución de roles -... 	<ul style="list-style-type: none"> - Cuestionarios (situación socio-familiar, cultural, aptitudes, T.T.I., H.H.S.S, Personalidade, autoestima, ...) -Registros acumulativos -Fichas de autoavaliación -...

<ul style="list-style-type: none"> - Tormenta de ideas. - "Role-playing" -Cuestionarios -Mesas redondas - Debates -Philips 66 - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Entrev. estruturadas - Escalas de observación -Lista de control. - ... 		<ul style="list-style-type: none"> - Cuestionarios (intereses, actitudes, adaptación social, autoestima, de valores, ...). - Test sociométricos - Rexistros de incidentes -...
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas de dinámica de grupos - Programacións de HHSS - Programacións de Condutas asertivas -Dramatizacións - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Entrevistas - Sesións informativas e de consello persoal - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Traballo de forma cooperativa e participativa dende todos os alumnos posúen un papel activo no proceso 	<ul style="list-style-type: none"> - Cuestionarios de distinta natureza segundo proceda. - ...
<ul style="list-style-type: none"> - Cuestionarios - Técnicas de Dinámica de Grupos -Estudio de casos - Sesións motivadoras - ... 	<ul style="list-style-type: none"> -Entrevistas - Traballo Psico-pedagóxico - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Traballo reflexivo e activo donde se deberá esperar no alumno/a interese e motivación, procurando superar momentos críticos e cristalizar intereses e vocacións 	<ul style="list-style-type: none"> - Exemplares de distintas probas - Supostos prácticos -Documentos informativos precisos puntuais (sobre información de estudos posteriores,vocación, ...) -...
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas de dinámica de grupo -Conferencias -Visitas - Tomas de contacto - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Entrevistas Estruturadas - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Procurar en todo momento o contacto/ponte e relación co mundo socio-laboral - Unha metodoloxía realista 	<ul style="list-style-type: none"> - Documentos teóricos (asesoramento sobre distintos itinerario académico/educativos/ laborais/ ...) -Guías informativas. -Mapas de saídas laborais, educativas, ... -...
<ul style="list-style-type: none"> - Charlas - Coloquios - Estudio de casos. - Encontros - Traballos en grupo - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Traballo individual - Avaliación psico-pedagólica 		<ul style="list-style-type: none"> - Documentos formativos respecto a distintos aspectos a que se refire dito obxectivo operativo
<ul style="list-style-type: none"> - Sesións informativas e formativas puntuais e concretas - Charlas - Debates -... 		<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolvemento dunha formación individual o máis integral posible e buscando una madurez e cristalización vocacional 	<ul style="list-style-type: none"> - Tódolos documentos que se consideren oportunos ó caso
<ul style="list-style-type: none"> - Estudio de casos. -Traballo en pequenos grupos - Sesións suxerencias procedimentais - Dramatizacións. - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Atencións individuais - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Instrucción de carácter dinámico en aspectos sobre todo procedimentais no proceso de Toma de Decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Casos hipotéticos. -Documentos de suxerencias sobre os distintos procedementos a levar a cabo. - ...

- Encontros - Observacións -...	-Entrevistas persoais - Avaliación Psico-pedagóxica -...		- Exemplares que se estimen oportunos ó tema.
---------------------------------------	--	--	---

9.- INTERVENCIÓN E COORDINACIÓN COS CENTROS DA ZONA

Neste curso, e con especial interese, perseguimos consolidar a coordinación cos departamentos de orientación da zona (Primaria e Secundaria), co fin de intercambiar, unificar e apoiaños en aspectos coma: información , intervencións e instrumentos de traballo, técnicas,... asegurando a coherencia entre etapas e facilitando o tránsito do alumnado entre os distintos centros e etapas educativas. Para todo iso e durante o curso levaranse a cabo diferentes reunións de maneira telemática e/ou presencial con certa estabilidade no tempo.

Previsión Calendario de reunións de coordinación dos DOs da

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
09/10/23 27/11/23	22/01/24 26/02/24	22/05/24 27/05/24

10.-METODOLOXÍA PARA O PROGRAMA DE ORIENTACIÓN

A práctica diaria da orientación educativa no IES debe asumir unha metodoloxía de traballo inclusiva dos diversos modos de concibir a orientación, así como, das diversas formas de organizar na vida diaria o traballo psicopedagóxico. A metodoloxía de traballo no Departamento de Orientación ten as seguintes características:

- Metodoloxía centrada na prevención. É dicir, trátase de intervir antes de que existan situacións de risco ou problemas escolares.
- Metodoloxía incluída no currículo e na práctica educativa. O traballo da orientadora debe ser unha tarefa planificada para todos os cursos e as etapas educativas do instituto.
- Metodoloxía de carácter sistémico e colaborativo. O traballo da orientadora é unha tarefa interdisciplinar na que deben participar todos os membros da comunidade educativa e todos os contextos educativos.
- Metodoloxía ao servizo da atención á diversidade. A intervención debe partir da existencia dunha diversidade de condicións persoais nos alumnos (de intereses, motivacións, capacidades, dificultades...).
- Metodoloxía baseada na intervención mediante programas. Os programas terán as adaptacións correspondentes segundo as características e necesidades de cada nivel educativo e de cada grupo de alumnos.
- Metodoloxía baseada no asesoramento individualizado. É importante a atención

individualizada dos alumnos para atender de modo persoal as necesidades educativas de familias e alumnado.

- Metodoloxía baseada no asesoramento a profesorado, á organización escolar e ás familias. Asesoramento técnico dos profesores sobre aspectos relacionados co desenvolvemento curricular, a mellora da práctica educativa e da metodoloxía do ensino. Asesoramento ao equipo directivo en todos os aspectos relacionados coa acollida e a inclusión dos alumnos, na toma de decisións para realizar medidas de atención á diversidade, ou nas cuestións relacionadas coa formación do profesorado e coa innovación educativa. E orientación familiar.
- Metodoloxía baseada nas novas tecnoloxías da información e a comunicación (TIC) Actualmente é imprescindible a incorporación dos recursos tecnolóxicos para moitas das actividades psicopedagóxicas.

10.1.-TÉCNICAS DE TRABALLO PARA A INTERVENCIÓN ORIENTADORA

As técnicas de traballo utilizadas polo Departamento de Orientación responden a unha visión ecléctica e inclusiva da intervención psicopedagóxica. Deste xeito a utilización dunha ou outra técnica dependerá da natureza do problema abordado e dos destinatarios da intervención. A continuación ofrecemos unha selección das técnicas más utilizadas:

- Técnicas de traballo para a orientación educativa dirixidas aos alumnos:

- ✓ A evaluación psicopedagóxica.
- ✓ A observación (rexistros anecdóticos, escalas de observación, autoinformes, rexistros acumulativos...).
- ✓ A entrevista.
- ✓ As técnicas estandarizadas.

- Técnicas de traballo para a orientación dirixidas ao grupo-clase:

- ✓ Dinámica de grupos (mesa redonda, debate, philips 66, seminario, choiva de ideas, role- playing, sesión de tribunal, etc.).
- ✓ Sociograma.

- Técnicas de traballo para a orientación dirixidas ao centro educativo:

- ✓ Utilización de materiais curriculares para a orientación educativa.
- ✓ Programas específicos para a acción titorial.
- ✓ Asesoramento e formación do profesorado e pais.
- ✓ Entrevistas coas familias.

11.- TEMPORALIZACIÓN

A planificación das actividades do Departamento de Orientación para este curso realiza durante os meses de xuño e setembro por todos os membros do Departamento, partindo sempre da experiencia acumulada en anos anteriores, e sobre todo do presente. Para iso, divídense as diferentes actividades e actuacións nos diferentes meses lectivos.

A trazos xerais presentamos a seguinte táboa:

P E/A	PAT	POAP
SETEMBRO-OUTUBRO	Recollida de información do alumnado, avaliación psicopedagógica cando sexa necesaria, reunions para o axuste de MADs, realización de adaptacións necesarias, inclusión nos programas e asignación de reforzos educativos. Implementación dos Plans de acollida Aplicación de Protocolos e MADs	Reunións cos titores/as para explicar os contidos da acción tutorial por niveis.
NOVEMBRO-DECEMBRO	Seguimento e apoio do proceso educativo. Elaboración de informes, medidas/plans e axustes nas intervencións.	Realización de actividades relacionadas coa inclusión do alumnado no centro no grupo-clase, para a mellora da convivencia e para o seu desenvolvemento personal integral.
XANEIRO-FEBREIRO MARZO ABRIL		Revisión de actividades programadas específicas: emocional, autoestima, educación sexual...
MAIO XUÑO	Revisión das adaptacións curriculares, reforzos e todas as MADs tomadas. Implementación Plan de Acolida	Asesoramiento individualizado do alumnado no Departamento de Orientación

12.- RECURSOS PARA O PROGRAMA DE ORIENTACIÓN

- Humanos: Titores , profesorado e persoal do Centro, así como axentes externos especializados.
- Materiais: Aulas, concepto de aula aberto así como diversidade de materiais e instrumentos.
- Espaciais e temporais .Etc.

13.- AVALIACIÓN DO PROGRAMA DE ORIENTACIÓN.

O plan de actividades do Departamento someterase a un proceso continuo de evaluación formativa; cos obxectivos de valorar en que medida conseguimos os obxectivos

planeados, obter información de calidade sobre o contexto e mellorar a nosa intervención orientadora. O Departamento de Orientación establecerá os criterios de avaliación relacionados cos distintos ámbitos de intervención. A través da avaliación interna e externa, obteranse conclusións e propostas para mellorar a planificación e o traballo orientador para os próximos cursos.

Algúns dos instrumentos e actividades de avaliación que podemos levar a cabo son:

- Análise e valoración das actividades realizadas nas reunións de coordinación cos diferentes membros do Departamento de Orientación.
- Análise e valoración dirixida aos alumnos para a súa valoración das actividades realizadas no curso e a orientación recibida.
- Análise e valoración dirixida aos tutores e profesores para recoller as valoracións sobre as actividades postas en marcha e o apoio recibido.
- Rexistro de datos da orientadora dos programas, consultas e asesoramentos realizados ao longo do ano cos alumnos, pais e profesores.

Así pois, a avaliación concibirase como un elemento de retroalimentación.

Botaranse man de instrumentos de diversa índole como: cuestionarios, escalas, entrevistas,... co fin de obter unha recollida de información, cualitativa e cuantitativa, tanto a nivel procesual como final. Con todo iso farase unha posterior reflexión e incluso introdución de cambios se fose necesario.

13.1 PROCEDIMENTO DA AVALIACIÓN

Constará dunha avaliación continua, onde realizadas as diversas intervencións, faranse as respectivas valoracións e reflexións con distintos instrumentos.

Procurarase en todo momento a sistematicidade buscando a regulación da propia acción orientadora. Buscarase a obtención dunha información sobre todo enriquecedora e xuiciosa, para así redirixir de maneira axeitada as posibles decisións que se poidan tomar.

.- COMO SE AVALIARÁ.

A través das reunións do propio Departamento, das reunións cos tutores, da opinión e valoración das persoas implicadas, de cuestionarios, recollida de información a través de cuestionarios deseñados a tal efecto ou tamén a través de entrevistas abertas.

.- CANDO SE AVALIARÁ

Destacaranse tres momentos principais:

- Avaliación inicial: estaría constituída pola avaliación de necesidades.
- Avaliación formativa: ó longo de todo o curso e despois de determinadas actividades realizadas, o que permitirá tomar decisións no transcurso do proceso.
- Avaliación final: realizarase ó remate do curso, e consistirá nunha reflexión e análise xeral de todo o plan. Os seus resultados plasmaranse na memoria anual de

xeito que sirvan de base para, o vindeiro curso, manter aspectos do Plan actual, así como de modificar aqueles que se considere preciso.

.- SEGUIMENTO

O seguimento e evaluación do plan de orientación realizaráse a través das reunións periódicas que se contemplan nas medidas organizativas e nas que sobre a orientación se realicen ao longo do curso.

As modificacións introducidas e a valoración global do grao de consecución dos obxectivos propostos e das actividades realizadas reflectiranse na memoria final, así como as propostas de mellora que, de selo caso, se considere oportuno incorporar no plan do próximo curso.

13.2 TÉCNICAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Instrumentos de medida.
- Discusións individuais/colectivas dos distintos compoñentes e implicados no proceso, procurando unha interpretación e enxuciamento da información obtida.
- Cuestionarios para alumnos, tutores e pais.
- Fichas de autoavaliación e tablas de autoreflexión.

Un dos instrumentos que mais se utilizarán pola súa funcionalidade e precisión para medir o grao de satisfacción, será unha enquisa modelo que contempla 6 dimensións (interese polo tema, claridade na exposición, medios didácticos empregados, aplicación práctica da información recibida, grado de cumprimento das expectativas e satisfacción global) cunha escala de resposta tipo likert (sendo 1 totalmente en desacordo, e 5 totalmente en acordo).

13.3 QUE SE AVALIARÁ - CRITERIOS DA AVALIACIÓN

Os criterios a priori servirán de guía ao proceso de evaluación da actividade desenvolvida polo Departamento de Orientación e serán:

- Grao mínimo de consecución dos obxectivos propostos.
- Relación e coherencia entre os obxectivos , actividades e os resultados.
- Adecuación das actividades, recursos, temporalización, priorización e estratexias metodolóxicas.
- Grao de satisfacción dos implicados.
- Viabilidade para levalo á práctica.
- Axuste á propia realidade do Centro.
- Efectos conseguidos non previstos.
- Indicadores de logro.

14.- MEMORIA FIN DE CURSO DO DEPARTAMENTO

Na memoria final de curso, realizarase unha síntese reflexiva das actividades realizadas por todos os membros do Departamento. Incluirá os logros alcanzados, dificultades atopadas e as propostas de mellora. Coa finalidade de mellorar a nosa intervención o ano seguinte.

Incluirá, entre outros, os seguintes puntos:

- Procedementos seguidos para a elaboración.
- Desenvolvemento e avaliación do plan de actividades do Departamento.
- Síntese das actividades realizadas en cada ámbito de intervención (Proceso de Ensino aprendizaxe, Plan de Acción Titorial e Programa de Orientación Académica e Profesional).
- Funcionamento do equipo de traballo do Departamento de Orientación.

15- PROPOSTAS DE MELLORA.

A propia natureza activa e dinámica do proceso educativo / orientador en xeral, fai necesario unha análise e revisión constante de todo o “engranaxe” e o seu “funcionamento”.

Esta revisión conllevará tomas de decisións de cara a realizar cambios, así como a búsquedas de propostas de mellora, cofin de optimizar o propio programa en sí.

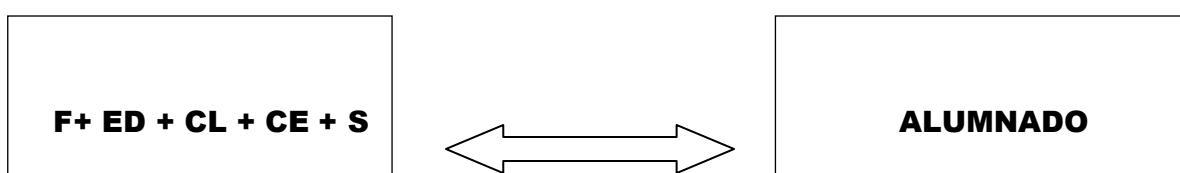
Buscarase en todo momento e de maneira constante, unha maior concienciación / implicación real e activa de toda a Comunidade Educativa; pero sobre todo do Equipo Educativo. Facendo así partícipes activos de todo o proceso orientador.

16 ANEXO

16.1 PROGRAMA DE ACTUACIÓN ANUAL DAS PROFESIONAIS DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

INTRODUCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Esta programación anual do profesorado de Pedagoxía Terapéutica (PT) do IES Manuel García Barros, segundo os epígrafes propostos no índice, persegue establecer unha resposta educativa que contemple a globalidade do alumnado atendido, pero tamén a súa individualidade. Así, parte da estrutura exterior, concrétese en cada alumno/a a través da atención individualizada; tomando en consideración á familia, ao equipo docente, ao claustro, á comunidade educativa e a sociedade en relación co alumnado, e as súas necesidades.

A presente Programación Anual está dirixida á intervención das mestras de PT,

a tempo completo PT1 e un día PT2, no IES Manuel García Barros, tendo como finalidade a organización do proceso ensino-aprendizaxe do curso académico 2023- 2024.

Esta intervención diríxese, fundamentalmente, á atención ao alumnado con Necesidades Específicas de Apoyo Educativo (NEAE), tal e como recolle artigo 3 da Orde do 8 de setembro do 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 decembro, polo que se regula a Atención á Diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 maio, de Educación (LOE).

O precepto legal que sostén dito Plan de Apoyo é a Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a LOE, (LOMLOE), definindo no seu artigo 71 ao “Alumnado con Necesidade Específica de Apoyo Educativo (ANEAE)” como aquel “alumnado que requira unha atención diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por atraso madurativo, por trastornos do desenvolvimento dalinguaxe e a comunicación, por trastornos de atención ou da aprendizaxe, por descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por atoparse en situación de vulnerabilidade socioeducativa, polas súas altas capacidades intelectuais, por terse incorporado tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar”. Sendo este alumnado o destinatario da miña intervención coma mestra de PT.

Destaco que para a elaboración desta programación tivérонse en conta os diferentes textos legais:

- Real Decreto 217/2022, do 29 de marzo, polo que se establece a ordenación e as ensinanzas mínima da Educación Secundaria Obrigatoria.
 - Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- DECRETO 117/2023, do 27 de xullo, polo que se modifica o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ORDE do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 156/2022, do

15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obligatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a evaluación nesa etapa educativa.

- *Orde do 8 de setembro do 2021* pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 decembro, polo que se regula a Atención á Diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 maio, de Educación (LOE).

Ademais disto, teranse en conta:

- ✓ As programacións de aula das materias (normalmente as Linguas- galega e castelá- e Matemáticas).
- ✓ Programación do Departamento de Orientación.
- ✓ Plan Xeral de Atención á diversidade.
- ✓ Plan de actividades da Biblioteca do centro.
- ✓ Plan de actividades do Equipo de Dinamización da lingua galega docentro.

Tendo en conta todo o anterior elaboramos a presente programación.

En principio, e á espera do que se decida na avaliación inicial (hai alumnado susceptible de precisar apoio) por parte da especialista de PT, sendo un número neste momento de 10 alumnos/as (1º e 2º ESO), 8 alumnos/as (3º e 4º ESO), 1 alumno de 1ºBACH e 1 alumno 2º BACH). As funcións da mestra de PT, tomando como referencia a Orde do 8 de setembro de 2021, así como o Decreto 120/1998 e a Orde do 24 de xullo de 1998, son as seguintes:

- Realizar unha avaliación inicial para determinar o nivel de competencia curricular do alumnado con NEAE.
- Colaborar na recollida de información para a avaliación de alumnado con dificultades nas áreas instrumentais.
- Colaborar cos tutores e profesorado especialista na selección de obxectivos para o alumnado NEAE e na selección de materiais.
- Colaborar na realización das adaptacións curriculares.
- Colaborar na realización das probas de avaliación.
- Colaborar na elaboración dos horarios do alumnado atendido por PT.
- Apoiar ao alumnado con necesidades educativas.
- Observar e por en valor os avances do alumnado NEAE.
- Asesorar ao profesorado ante as dificultades do alumnado na aula.

CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO NEAE

O alumnado que recibirá atención por parte da mestra de pedagogía terapéutica este curso, nunha previsión feita por informes do curso anterior e valoración consensuada de xefatura de estudos e departamento de orientación será: 1º ESO (1 protocolo TDAH/DEA, 1 alumno pendente de diagnóstico posible DEA), en 2º ESO (2 protocolos DEA e 1 protocolo TDAH), 3º ESO (1 protocolo TEA) e 2º BACH (1 protocolo TEA); pero debemos esperar os resultados da avaliación inicial para realizar as modificaciones necesarias ás circunstancias e necesidades actuais.

CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS XERAIS PARA O VINDEIRO CURSO

• Obxectivos **co profesorado**:

- Colaborar na detección das necesidades dos alumnos/as.
- Colaborar na realización das Adaptacións Curriculares Significativas, así como na busca de materiais para os Reforzos e Apoios Educativos.
- Orientar e colaborar na realización das adaptacións metodológicas e organizativas da aula, así como nos materiais e recursos que poidan necesitar os alumnos/as.

- Manter unha coordinación constante co profesorado das materias obxecto de apoio/reforzo/ampliación.
- Colaborar co profesorado na avaliación:
 - Avaliación inicial
 - Avaliacións trimestrais
 - Reunións de coordinación telemáticas quincenais durante todo o curso os Equipos Docentes da ESO, XE e o DO.
- Participar no club de lectura para promover e sensibilizar á poboación en xeral sobre a atención á diversidade co fin de normalizala para a participación na sociedade, así como promover o gusto pola lectura de tódolos alumnos en xeral e en particular do alumnado con NEAE.
- Participar nos contratos programa (EDUsaúde, Convive) que se levarán a cabo este curso no centro, como parte do programa de formación do profesorado (CFR de Pontevedra) continuación dos cursos pasados.
- Coordinar a intervención do alumnado TEA (nexo para canalizar a información entre o Equipo Docente, familia, Departamento de Orientación, Equipo Directivo e Comunidade Educativa.

• **Obxectivos cos alumnos/as:**

- Facilitar a adquisición de destrezas, habilidades, coñecementos e valores máis relevantes para o desenvolvemento psicomotor, o desenvolvemento na vidadiaría e o respecto polo entorno. Axudar ao alumno/a a descubrir o seu entorno, interaccionar con el para disfrutalo, conservalo e melloralo.
- Proporcionarlle unha serie de experiencias vivas que favorezan a comprensión dos outros e de si mesmo.
- Promover un clima de afecto e seguridade para que todos se sintan integrados.
- Facilitar que as aprendizaxes sexan funcionais para a vida cotiá.
- Contribuír na adquisición e desenvolvemento dos estándares de aprendizaxe imprescindibles e das destrezas e técnicas instrumentais básicas.
- Contribuír a unha educación integral do alumnado, favorecendo a educación individualizada e personalizada.
- Axustar a resposta educativa ás necesidades do alumnado, mediante as correspondentes medidas educativas de atención a diversidade (MADs).
- Optimizar a atención educativa ó alumnado que presenta Necesidades Específicas de Apoyo Educativo, potenciando a súa inclusión, participación e adaptación escolar, incidindo na importancia de mellorar a súa autoestima, así coma na confianza nas súas propias posibilidades, partindo da base de que tódolos seres humanos contamos con debilidades e fortalezas, e que estas diferenzas individuais nos permiten enriquecer a nosa sociedade.
- Favorecer o máximo desenrollo das capacidades persoais, adquisición de competencias clave e dos obxectivos do currículo, respectando os diferentes ritmos de aprendizaxe.
- Realizar un seguimento individualizado dos alumnos e alumnas cos que interveño, a través de escalas de observación, diario de clase, etc.

• **Obxectivos co Departamento de Orientación:**

- Informar sobre a evolución dos alumnos/as.
- Aportar os datos necesarios para ás correspondentes avaliacións.
- Coordinarme a través de reunións do departamento de orientación.

• **Obxectivos cos pais, nais ou titores legais:**

- Impulsar a participación da familia no proceso educativo dos educandos.
- Recoller información relevante sobre os alumnos/as e o seu contexto familiar,económico,

social...

- Colaborar xunto co titor/a para proporcionar vías de continuidade ó procesoeducativo no ámbito familiar.
- Asesorar as familias proporcionándolle orientacións precisas.
- Apoiar ás familias nos momentos difíciles, facéndolle entender que o noso obxectivo e sempre o de axudar e colaborar, buscando o mellor para os nosos alumnos/as.

CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Un dos obxectivos co alumnado con NEAE é o de “*Introducir os nosos/asalumnos/as nas Competencias Clave*”. Deste modo tódalas actividades que realicemos ao longo do presente curso académico estarán moi vinculadas coas mesmas para que o alumnado desenrole unha serie de capacidades de carácter práctico, que lle permitan (xeneralizar as aprendizaxes especialmente das competencias lingüística e matemática ao resto das materias do currículo) desenvolvéndose na súa vida cotiá presente e futuradun modo o máis autónomo posible.

A continuación citámolas por orden de prioridade vinculándoas con certosobxectivos de carácter más específico que pretendemos alcanzar:

- Comunicación Lingüística: Implica, pola nosa parte, a potenciación do uso da linguaxe oral ou ben dalgún Sistema Alternativo de Comunicación. Búscase:
 - ✓ Consolidar o uso dalgún sistema de comunicación que permita expresar: pensamentos, emocións, sentimientos, necesidades ...
 - ✓ Fomentar a intención comunicativa.
 - ✓ Utilizar diferentes códigos expresivos para coñecer a realidad e poder desenrolar aprendizaxes escolares e aqueles vinculados coa vida cotiá.
 - ✓ Fomentar o traballo colaborativo para adquirir e desenrolar habilidades lingüísticas que a súa vez favorezan as habilidades sociais.
- Matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía: Intentando desenvolver habilidades para utilizar e relacionar os números, as súas operacións, o razonamento matemático... para producir e interpretar distintos tipos de información, e resolver problemas relacionados coa vida cotiá. Búscase:
 - ✓ Recoñecer distintos usos e utilizar códigos numéricos sinxelos.
 - ✓ Resolver problemas de forma eficaz.
- Aprender a Aprender: Dispoñer de habilidades para iniciarse en diversos aprendizaxes e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis autónoma. Búscase:
 - ✓ Adquirir conciencia do que se pode facer por un mesmo e do que é necesario facer con axuda doutras persoas ou recursos, é dicir, tomar conciencia das capacidades e limitacións propias.
 - Competencia en sentido de iniciativa e espírito emprendedor, xa quedeberemos ter presente a importancia de adquirir habilidades para desenvolverse con soltura e autonomía na vida cotiá. Búscase:
 - ✓ Dotar ós nosos alumnos/as de habilidades da vida diaria que lle permitan desenvolverse socialmente dun modo autónomo.
 - ✓ Adquirir unha autoestima e autoconcepto axustados a súa realidad, intentando que prime unha visión positiva.
 - Social e cívica: Posibilitar a comprensión da realidad social na que se vive, cooperando e convivindo, nunha sociedade plural e diversa. Búscase:
 - ✓ Ser capaz de colocarse no lugar doutro e comprender o seu punto de vista.

- ✓ Recoñecer no entorno situacíons de risco e os símbolos de uso frecuente que poden poñer en perigo a súa saúde e a súa integridade, e solicitar axuda ante situacíons de malestar e ameaza.
- ✓ Adquirir normas sociais, adaptándoas a diferentes contextos e situacíons.
- ✓ Normalizar a vida diaria no centro do alumnado con NEAE.
- Dixital. Asociada ao tratamento e análise da información utilizando técnicas diversas: escritas, audiovisuais, dixitais Búscase:
- ✓ Utilizar o ordenador para a realización de actividades formativas e lúdicas.
- ✓ Tomar conciencia das consecuencias que se poden derivar dun uso incorrecto das novas tecnoloxías e en especial das redes sociais.
- Conciencia e expresións culturais: Supón coñecer e valorar positivamente diferentes manifestacións culturais e artísticas, considerándoas coma parte do patrimonio dos pobos. Búscase:
- ✓ Fomentar unha actitude aberta, respectuosa e crítica cara as diferentes expresións artísticas e culturais.

A resposta educativa que se practicará para a consecución deste desenvolvimento favorecerá á inclusión e participación do alumnado con NEAE, a través da atención normalizada á diversidade, e conclúese en catro nocións: flexibilidade, funcionalidade, participación e comunicación. Perséguense a optimización do proceso de desenvolvimento do alumnado. Polo tanto, a contribución, neste ámbito, chegará a cada alumno/a de xeito individualizado, axustándose ás súas características. O fin é a inclusión persoal e funcional do alumnado. Se ben, á hora de valorar devanditas competencias, terá máis importancia que o alumnado faga ou complete unha tarefa ou actividade que o xeito/forma na que a realizan ou o conseguem.

Traballaremos as competencias correspondentes tanto a LOMCE como a LOMLOE en función do curso no que se atope o alumnado.

ORGANIZACIÓN DA RESPOSTA EDUCATIVA

A nosa intervención como especialista en Pedagoxía Terapéutica enténdese como un recurso dirixido especialmente á atención educativa do alumnado con necesidades educativas especiais, sen prexuízo de que, excepcionalmente, atenda outro alumnado con necesidade específica de apoio educativo. Igualmente prestaremos especial atención ao alumnado que contecon ACs e o apoio nas materias instrumentais.

Con carácter xeral, os apoios realizaranse dentro da aula ordinaria como forma de optimizar os recursos persoais e materiais. Fóra da aula realizarase de xeito excepcional respectando o máximo de 1/3 dos períodos lectivos semanais fóra da aula, tal e como establece o artigo 57 da Orde do 8 de setembro 2021 e sempre que se recolla no informe psicopedagógico. O apoio fóra da aula, de sero caso, realizarase en pequeno grupo.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

ORIENTACIÓNS TEÓRICAS

Nivel de desenvolvemento global do alumnado: establecerase dentro do desenvolvemento global dos alumnos/as o seu nivel de competencia curricular, (abordando a súa participación nas situacíons de aprendizaxe).

Significatividade e funcionalidade das aprendizaxes: para favorecer a significatividade e funcionalidade da aprendizaxe é necesario deseñar experiencias

educativas acordes ao nivel de desenvolvimento do alumnado, para o que se deben planificar contidos claros que se axusten ás condicións previas e experiencias destes, vinculándoos ao espazo vital e social e á súa idade cronolóxica. Os coñecementos que adquiran serán funcionais para que o alumnado poida utilizarlos cando os contextos nos que se atopan así o requiran. A aprendizaxe debe entenderse como un proceso mediante o cal se constrúen representacións e significados sobre aspectos da realidade (obxectos, sucesos e experiencias propias da vida cotiá).

Zona de desenvolvemento próximo: sería a distancia entre o desenvolvemento efectivo do alumno/a (o que sabe) e o seu desenvolvemento potencial (o que é capaz de chegar a saber), sendo fundamental establecer as axudas necesarias que permitan ao alumnado chegar a conseguir este último desenvolvemento.

Establecemento de rutinas: estableceranse rutinas que se realizarán en lugares fixos, na mesma hora e no mesmo espazo. Mantendo a mesma secuencia coas diferentes axudas. Os lugares nos que se realizan as rutinas diferenciaranse en entornos; estes organizaranse utilizando separacións claras e permanentes a través de mobles de distintas cores e coa estruturación visual axeitada para o grupo-clase. Tratarase de crear un marco estruturado, a visión xeral de todos os recursos e anticipación destes, así como das actividades a realizar.

Estruturación espazo-temporal: facilitarase a percepción de continxencias a través de diferentes marcadores (feedback: co fin de ter a información da acción realizada, propiciando a autorregulación e feedforward: ofrecendo información por adiantado do que vai a acontecer a corto, medio e largo prazo, de xeito que se potencian as competencias de mediación e planificación futura), que van provocar unha anticipación da situación. Implicando unha comprensión da causa-efecto que achegará ao alumno/a a sensación de confianza e seguridade, diminuíndo os posibles problemas de conducta pola imprevisión do entorno. Ademais, secuenciar as tarefas de cada día contribuirá a anticipar as actividades dentro da clase, estruturalas e facelas evidentes para o alumnado, grazas aos referentes visuais que acompañarán as rutinas. Así, a estruturación espazo-temporal incidirá no alumnado para estimular a capacidade de autonomía e de realizar as actividades.

Función de axuda ao alumnado: será unha axuda sistemática e sostida, axustada ás características do alumnado. A acción do docente será de guía, orientación e apoio ao proceso de aprendizaxe axustándose aos avances, retrocesos, bloqueos e saltos cualitativos que se producen no proceso de construcción do coñecemento. É necesario axustar a axuda a cada alumno/a sen facilitala máis do estritamente necesario, promovendo o maior grao de autonomía. O proceso de axuda debe incidir nas súas representacións e funcións internas a través de mecanismos e instrumentos diversos.

Reiteración das aprendizaxes: debido ás dificultades dos alumnos/as resulta difícil basear a aprendizaxe na memoria, tratarase polo tanto de realizar tarefas repetitivas e ao alcance das posibilidades de cada alumno/a. Para favorecer o desenvolvemento, as actividades han de ser complementarias aos propios procesos cognitivos básicos (atención, percepción, memoria).

Establecemento dun clima de benestar emocional e mellora da calidade de vida: é imprescindible para poder desenvolver unha actividade medianamente satisfactoria con alumnos/as con necesidade específica de apoio educativo, ter unhas condicións ecológicas o más aproximadas ás seguintes: espazo amplio, boa iluminación, temperatura axeitada, entradas e baños accesibles, baixo nivel de ruído, mobiliario axeitado e variedade no material pedagógico. O benestar emocional ha de crearse dende o inicio do alumno/a no centro, facendo que o paso familia-centro sexa o menos traumático posible. É moi importante valorar os logros dun alumno/a, desta forma elevarase a súa autoestima. Estableceremos un ambiente en que os alumnos/as poidan sentirse aceptados e queridos, sobre todo cando son tan sensibles ás actitudes das persoas que os rodean. Á súa vez, procuraremos favorecer relacións persoais de respecto, estima e comprensión. O ambiente ofrecido debe xerar confianza e seguridade.

Programacións/itinerarios curriculares: o desenvolvemento dos obxectivos realizarase a través de actividades moi variadas e secuenciadas dende un mínimo ata un máximo, de modo que sempre sexa posible entresacar un obxectivo axeitado a un alumno/a.

ORIENTACIÓN PRÁCTICAS

Actividades: realizaranse, baseándose no proposto: *actividades grupais*, fomentando a integración social, *actividades individuais* (atención personalizada), *actividades bidireccionais ou estrela* co fin de aumentar a motivación e autoestima do alumno/a; e actividades coas *tecnoloxías da información e a comunicación*. Así como: proxectos educativos activos; talleres de habilidades e destrezas, rincóns participativos, responsabilidades semanais.

Rexistro: por outro lado, para a consecución de accións complementadas coas familias poderan utilizar cadernos/axenda bidireccionais ou viaxeiros no que se recollerán as actuacións, comportamentos e situacións más relevantes que o alumnado vaian reflectindo ao do curso escolar. Poderán ser empregados os cadernos que os nenos/as empreguen diariamente na clase de apoio e na aula ordinaria. Así mesmo na aula de PT levaremos un rexistro diario e individualizado de cada alumno/a nun caderno.

ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS

A nosa intervención como mestras de PT realizarase con carácter xeral dentro da aula ordinaria e co grupo de referencia para favorecer a inclusión.

Con carácter excepcional e debidamente xustificado no informe psicopedagóxico, tamén se realizará o apoio fóra da aula ordinaria, concretamente na aula de PT, que está na primeira planta do edificio. Esta aula está dotada de mobiliario para aulas dinámicas (consta de 10 pupitres e unha mesa central), 6 ordenadores, unha estantería colgada na parede, un moble con caixóns e un armario empotrado. Está pensada para que se poida traballar de xeito cooperativo ou individual de xeito que a mestra de PT poida achegarse ao alumnado individualmente e lle deixe marxe para un traballo menos dirixido e más autónomo. Ten un encerado branco e un canón dixital.

➤ RECURSOS MATERIAIS

Unha función primordial neste ámbito, a realizar por todo o profesorado e axentes da acción educativa, e especialmente polo mestre especialista de Pedagogía Terapéutica é a elaboración de instrumentos para o seguimiento das necesidades específicas de apoio educativo e, a adecuación, creación ou elaboración de materiais didácticos-pedagógicos.

Os *recursos materiais internos* (do centro) pódense clasificar en diversos grupos:

- Novas tecnoloxías da información e a comunicación (TICs: inclúen ordenadores, adaptacións de hardware, e programas propios para as características do alumnado (adaptacións de software): o *programa Clic...*Técnicas audiovisuais: televisión, vídeos,...
- Materiais didácticos comúns: libros de texto, paneis, pictogramas, fotos, recortes,...
- Materiais elaborados ou fotocopiados (con permiso do autor): fichas, cadernos,...
- A biblioteca de centro como un recurso múltiple ofertándonos: o espacio, libros de lectura, medios audiovisuais, acceso a internet, etc.

Entre os *recursos materiais externos* destacar: Internet: como material didáctico e

integrador, con multitud de posibilidades. Material extraído de diferentes páginas web ou blogues: Orientación Andújar, Aula PT,...

➤ RECURSOS PERSOAIS

Recursos persoais internos: compostos polo claustro de profesores, entre o cal están dúas mestras de Pedagoxía Terapéutica (unha en xornada completa e outra con 4 horas de atención neste centro), os conserxes e administrativo.

Os *recursos persoais externos* son, entre outros: as distintas asociacións, voluntariado, EOE, CFR, Equipos de Atención Temprá, as familias, a Cruz Vermella, Cáritas, servizos sociais e educativos do concello, etc.

➤ RECURSOS ORGANIZATIVOS E/OU FORMAIS

A presente programación implantarase durante o curso académico 2023/2024 e articularase a través dos nosos horarios.

Os horarios son flexibles e sufrirán as modificacións oportunas ao longo do curso segundo as necesidades do alumnado con NEAE.

Horario mestra de Pedagoxía Terapéutica a xornada completa (PT1):

	LUNS	MARTES	MÉRCORES	XOVES	VENRES
8:45/9:35	PT MATE 2º ESO B	REFORZO ESO 2º ESO B			GARDA AULA
9:35/10:25	PT XeH 1º ESO C	REFORZO ESO 2º ESO A			REFORZO ESO 2º ESO B
RECREO					
10:45/11:35	PT MATE 2º ESO A	PT FeQ 2º ESO B		REC INCLUSIVOS PT	PT MATE 2º ESO B
11:35/12:25	REC INCLUSIVOS PT	PT XeH 2º ESO A		PT MATE 1º ESO A	PT MATE 1º ESO B
RECREO					
12:45/13:35		REC INCLUSIVOS PT		PT LC 1º ESO C	AT. FAMILIAS
13:35/14:25				REFORZO ESO 2º ESO A	GARDA AULA
16:30/17:20					
17:20/18:10					

Horario mestra de Pedagoxía Terapéutica con 4 horas de apoio no centro(PT2):

	MARTES
RECREO	
10:45/11:35	REFORZO 1º ESO C
11:35/12:25	REFORZO 1º ESO B
RECREO	
12:45/13:35	REFORZO 1º ESO A
13:35/14:25	REFORZO 1º ESO C

COORDINACIÓN/COMUNICACIÓN COAS TITORÍAS, CO DO E COASFAMILIA

A mestra PT1 ten unha hora semanal de atención ás familias, sendo esta os venres de 12:45 ás 13:35 dentro do horario lectivo, realiza reunións periódicas co profesorado titor e especialistas para valorar a evolución doalumnado que atende. Realizaranse reunións no DO para o seguimento do alumnado. A mestra PT2 ten 1 hora de atención ás familias no horario lectivodo seu centro base os xoves entre as 9:35 e as 10:25

PROGRAMAS DE INTERVENCIÓN PARA O ALUMNADO

Neste momento estanse realizando as avaliaciós iniciais, valorando a realización de ACIs ou a continuación das mesmas para concretar a intervención individualizada para cada alumno/a.

O punto de partida en todos os casos será a comprensión lectora e a expresión oral e escrita nas áreas das linguas, e a numeración, operacións e resolución de problemas na área de matemáticas.

As primeiras semanas dedícanse a realizar unha avaliación inicial do alumnado, punto de partida para comezar o traballo. Partindo dos resultados e xunto coas ACIs que empezan a tomar corpo, elaboro a miña planificación onde se inclúen as datas destacadas que se deben traballar no curso e actividades planificadas dende o equipo da Biblioteca e de Dinamización da Lingua Galega.

Ao final de cada trimestre faise unha valoración que se trasmite na sesión de avaliación trimestral.

Partindo desta información, elabóranse os programas de intervención para cada alumno/a e para o desenvolvemento destes programas empregaremos diversos materiais.

Ao alumnado proporcionaranse uns contidos comuns que adaptaremos en grado de dificultade tendo en conta a situación cognitiva individual de cada alumno. Isto fará posible a adquisición dos elementos culturais básicos e de comunicación e linguaxe. Aspectos relativos á lectura que axuden ao alumnadoa mellorar tanto a mecánica como a comprensión lectora, tan necesarios para o desenvolvemento e adquisición de aprendizaxes significativos e funcionais. Poroutra parte, tamén se traballarán todos os aspectos relacionados con la lóxica- matemática, cálculo e operacións básicas que axuden a una integración social normalizada.

De modo xenérico, traballaremos os seguintes aspectos:

ÁREA DE LINGUAS:

- ✓ Expresión oral adecuada. Comprensión lectora.
- ✓ Comprensión oral. Vocabulario básico, oracións sinxelas para intercambiar información.
- ✓ Iniciación a las principales regras ortográficas.
- ✓ Interpretación de textos escritos. Resumos
- ✓ Expresión escrita. Carta, e-mail, receita, etc.
- ✓ Identificación de las principales formas gramaticais e a estrutura da oración.
- ✓ Vocabulario

ÁREA DE MATEMÁTICAS:

- ✓ Numeración:
 - Números Naturais.
 - Números Racionais.
 - Números Decimais.
- ✓ Operacións e cálculo mental.
- ✓ Resolución de problemas da vida cotiá a través das operacións enumeración indicadas.

- ✓ Relación de las operacións básicas co manexo do diñeiro.
- ✓ O sistema métrico decimal.
- ✓ Identificación e representación de figuras xeométricas no espazo.

HABILIDADES SOCIAIS E AUTONOMÍA PERSOAL:

- ✓ Resolución de situacóns da vida diaria.
- ✓ Manexo de documentación habitual: Folletos de propaganda, cartas, recibos, facturas...
- ✓ Manexo autónomo de medios de comunicación y transporte: Internet, teléfono, autobús...
- ✓ Habilidades básicas para relacionarse cos demais: peticións, saúdos, autoafirmación, conversar...
- ✓ Habilidades para facer amigos: indicadores sociais e liderazgo.
- ✓ Traballo cooperativo.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A avaliación do alumnado rexerase polo establecido con carácter xeral na lexislación vixente como na ORDE do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obligatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa. A avaliación do alumnado con ACs será realizada polo profesorado de área coa colaboración da mestra de PT e os criterios de avaliação e promoción son os que se recollan na súa ACs , sen que isto lle supoña un impedimento á hora da promoción ou titulación.

Realizarase unha *avaliación inicial* do alumnado a partir do informe psicopedagóxico, a cualificación de minusvalía (se a tivesen) e/ou informes médicos actuais (cando sexa necesario), informes da avaliação final do curso anterior, así como, informes pedagógicos do último curso e o informe de orientación. Ademais da información de que dispoñan os profesionais do DO realizarán entrevistas coas familias para solicitar a maior información posible sobre aspectos xerais, pola nosa parte, tentaremos ter una relación estreita coa familia do alumnado co que traballo. Con estos datos e a observación do alumnado na aula, tratarase de establecer cales son as capacidades que posúe (nivel de competencia curricular) respecto ao currículo. É moi importante estar coordinada co profesorado da materia que se apoia en canto a contidos eobxectivos que están dando na aula ordinaria. Tamén se valorará o estilo de aprendizaxe e motivación do alumnado.

Avaliación sumativa: realizarase sobre os programas de intervención individuais, atendendo os ítems de avaliação programados.

Avaliación final: elaborarase un informe final de avaliação do alumnado.

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE E A PRÁCTICA DOCENTE

Partindo das características propias dunha aula de apoio e do labor educativo que nela se desenvolve, así como do traballo no centro da profesorade PT tomaranse como *indicadores de logro do proceso de ensino-aprendizaxe* os seguintes: os intentos de aproximación ás actividades e a participación más prolongada en xogos e tarefas; a desaparición ou redución de comportamentos socialmente inadecuados e/ou prexudiciais para a saúde propia ou doutros; a progresiva manifestación de actitudes positivas cara a persoas e situacóns; a manifestación de agrado e desagrado, a ampliación do campo de preferencias e a toma de iniciativa nas actuacóns. Con carácter xeral, poderase considerar indicador de progreso a constatación da diminución da axuda necesaria para a participación nos diferentes ámbitos e actividades, así como, na realización das tarefas diárias. Algúns *procedementos* funcionais para levar a cabo a avaliação do alumnado son: observación directa, observación sistemática, análise de producóns

escolares, anecdotorios, entrevistas cos pais...

Ademais con respecto a este proceso de ensino-aprendizaxe, que representa o medio de acceso ao alumnado, avaliaranse tanto os resultadosdeste proceso, como a súa adaptación ás características do alumnado; incidindo en 3 paradigmas: o paradigma proceso-produto: xeneralizando os estilos de ensino eficaces; o paradigma mediacional: co fin de descubrir as variables máis axeitadas na adopción e execución de decisións e no paradigma ecolóxico:avaliando as funcións que se desempeñan para lograr un ensino de calidadebaseado nas interaccións sociais, métodos, estratexias, coordinación, recursos...

Nesta avaliación intervirán todos os participantes da resposta educativa ao alumnado con NEAE.

MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN ANUAL E PROCESOS DE MELLORA

Toda institución escolar debe formularse, a partir do seu proceso de avaliación (retroalimentación ou feedback), unha serie de interrogantes coa finalidade de mellorar, na medida do posible, a acción educativa e o contexto que a rodea. Consecuentemente, dadas as particularidades da aula de apoio e atendendo ao ámbito xeral circundante, deben propoñerse unha serie de preguntas a formular a todos os profesionais e persoas que interveñan na acción educativa da mesma. Levarei a cabo unha enquisa coas seguintes preguntas para realizar unha avaliación obxectiva e propoñer as melloras que serán recollidas na memoria fin de curso.

Mantense unha relación frutífera cos pais. NON: establecer un plan de coordinación aula-pais.
O material é adecuado e está en bo estado. NON: reclamar más recursos e rehabilitar os propios.
As aulas cumpren as condicións para ser entornos educativos. NON: personalización das aulas.
Os programas de intervención facilitan o acceso aos obxectivos propostos. NON: proponer novas estratexias de intervención e actividades.
As accións prioritarias respeto ás familias satisfan as súas necesidades. NON: reforzar as pautas comunicativas realizando actividades participativas no centro.
É adecuada a coordinación da profesora de apoio cos Equipos Docentes, en particular co profesorado do alumnado que recibe apoio/reforzo. NON: establecer un plan de coordinación PT-profesor/a de materia compartida.

ATENCIÓN VIRTUAL: SEMIPRESENCIALIDADE

Para a atención do alumno en caso de que non poida acceder ao centro educativo, usarase a aula virtual, polo que ao inicio de curso farase incidencia no seu uso.

A través da aula virtual podemos comunicarnos e seguir as tarefas pautadas. Tendo en conta a información do curso pasado, salientase que o

alumnado realmente interesado en avanzar na súa formación é quien desconectarse e realizar os exercicios ou preguntar dúbihdas.

A aula virtual permite desenvolver a planificación sempre e cando o alumnado estea disposto a traballar. A principal dificultade e a falta de acceso que presenta algún alumnado ben por falta de motivación persoal ou, nalgúns casos, por falta de acceso.

17.- FIRMA DOS COMPOÑENTES DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Xefa do Departamento de Orientación Funcionaria do corpo de Mestres,
profesora especialidade de Pedagoxía Terapéutica.

Asdo: Pilar Méijome Blanco

Asdo: Mª Luisa Baamonde Paz

Funcionaria o corpo de Mestres,
profesora especialidade de Pedagoxía Terapéutica.

Titora de ámbito científico.

Asdo: Anxos Cabada Rodríguez

Asdo: Regina Puente Fernández

Titora de ámbito lingüístico

Asdo: Olga Brea González